

המפתח

לחיות באור הפרשה

עם תורה דעתיקא
סתימאה דעתיךא
לאתגליא לעתיךא ללבא

י"ז בעז"ה ע"י מכון:

האגודה

B48148@gmail.com

ל'לקוטי-מוהר"ן' על התורה ומועדיה

ג'יון 44

פרשת מקץ-חנכה תש"ב

עם עניני 'חנכה' (ח"ב) -

[המפתח ל'לקוטי הלכות' עניני 'חנכה' - 'אורח-חיים' ח"ב]

פרשת מקץ

"ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר. והנה מן היאר עלת שבע פרות" (בראשית מא, א-ב)

א. ח"א נה, א-בסוף - תאות ממוך, הוא בחינת 'חשך', אנפין חשוכין. וכן מרמז בזהר (מקץ קצג): [ויהי מקץ. רבי תניא פתח ויאמר]: "קץ שם לחשך וכו' [אכן אפל וצלמות] [איוב כח, ג], [מאי אכן אפל וצלמות], דא [הוא קץ דאיהו מסטרא ד'חשך'] זקמא דדקבא". [גם המדרש ב'בראשית רבה' (פט, א), מתחיל פרשתו עם הפסוק הזה; וענין עוד להלן על הפסוק (בראשית מד, ג) 'הבקר אור והאנשים שלחו', מענין "קץ שם לחשך", מהזהר בפרשתו].

ב. ח"א ל, בסוף; ח"י מוהר"ן כא - זאת התורה התחיל לומר על פסוק: "ויהי מקץ" וכו', אך לא סיים לבאר זה הפסוק על-פי התורה הזאת. ואמר אחר-כך: שאם היה רוצה לסיים פרוש הפסוק, היה צריך לומר עוד תורה כזאת כדי לבאר הפסוק.

ג. ח"א נה, א-ב'ד-הו - צריכין לשמר מאד את הזפרון, שלא יפל לשכחה. ועקר הזפרון הוא: לזכר תמיד בעלמא-דאתי וכו'. - וכדי לשמר הזפרון, צריך לשמר עצמו שלא יפל לבחינת 'דע-עין' וכו'. - גם צריך לשמר ה'עין' מ'פח המדמה' וכו'.

וה'פח המדמה' בא על-ידי 'לשון-הרע' - כי 'פח המדמה' הוא 'פח הבהמיות', כי גם 'בהמה' יש לה זה ה'פח המדמה'. וה'מוציא דבה', נופל לבהמיות, ועל-כן נתגבר עליו 'פח המדמה', 'פח הבהמיות'. כי "מוציא דבה הוא כסיל" (משלי י, יח).

וכשה'דעת' נסתלק ממנו, נופל מ'אהבת השם-יתברך' ל'אהבת הבהמיות', בבחינת (הושע ד, ו): "כי אתה הדעת מאסת, ואמאסך מכהן לי". "כהן" הינו בחינת (ישעיה מא, ח): "אברהם אהבי". בחינת (תהלים קי, ד): "אתה כהן", בחינת: "וקמץ הכהן" (ויקרא יב, יב - 'קמץ-קמיצה' הוא בחינת 'אהבה', על-ידי ה'כהן' שהוא בחינת 'חסד'). ואז מתגבר עליו 'פח המדמה', 'פח הבהמיות', בבחינת (הושע שם): "נדמו עמי מבלי הדעת". 'נדמו' הינו 'פח המדמה'.

וזו ה'פח המדמה' מבקש תמיד כלי לשכן שם, ועל-כן הוא מחזיר תמיד לשרות על-פי 'שונה הלכות'. ועל-כן אם הם מחדשים דבר בתורה, הוא חדוש נאה ומתקבל (גלייך), כי הוא בא מ'פח המדמה' שהוא מדמה מלתא למלתא, אך שהרע שבו יותר מהטוב. ואלו ה'חדושים' מזיקים לפרנסה, כי "על-ידי 'חדושי-תורה' נבראים שמים וארץ" (הקדמת הזהר ה,). ועל-ידי-זה באים כל ההשפעות והברכות לעולם.

וזהו (בראשית מא, א-ב): "ויהי מקץ שנתים ימים, ופרעה חלם והנה עמד על היאר, והנה מן היאר וכו'". "שנתים ימים" הוא בחינת "מוצאי דבה" (במדבר יד, לו), הנאמר בהם (שם שם, לד): "יום לשנה יום לשנה" - שעליהם נתקלקל ונפגם בחינת 'אהבה דקדשה', שהוא בחינת: "וקמץ הבהן" כנ"ל.

וזה: "מקץ" - שהוא בחינת פגם ה'קמ"ץ' ופגם 'אהבת השם' ותברך כנ"ל - 'מקץ' אותיות קמ"ץ]. "ופרעה חלם" - הינו ה'פח המדמה' כנ"ל. "והנה עמד על היאר" - "היאר זה פישון" (רש"י בראשית ב, יא), הינו בחינת: "פי שונה הלכות" (זהר בראשית כו: תקוני-זהר פח. - פישון הוא נוסריקון פי' שונה), שמתגבר עליהם ה'פח המדמה' כנ"ל.

"והנה מן היאר וכו' - הינו: שעליהם בא 'שבע שני שבע, ושבע שני רעב', הינו: טוב ורע' כנ"ל. וה'רע' מתרבה וגובר על ה'טוב', בבחינת: "ולא נודע פי באו אל קרבנה".

ותקונו: הוא 'יוסף', בבחינת (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את חרפתי" - שהוא ממתיק את ה'רע', בחינת ה'רעב', בבחינת (יחזקאל לו, ל): "חרפת רעב". והוא בחינת: "אסף רוח בחפניו" (משלי ל, ד), בחינת (בראשית מא, לח): "איש אשר רוח אלקים בו". - וזה שנאמר בו (שם מו, ד): "ויוסף ישית ידו על עיניו" - שעליהם ה'יד', נשמר ה'עין' מ'פח המדמה' כנ"ל.

ד. ח"נ ג, א-ב-נסוף - 'ימי חנכה' הם 'ימי הודאה', כמו שכתוב (ועל הנסים): "וקבעו שמונת ימי חנכה אלו להודות ולהלל" וכו'. ו'ימי הודאה' זה בחינת 'שעשוע עולם-הבא', פי זה עקר 'שעשוע עולם-הבא' - להודות ולהלל לשמו הגדול ותברך, ולהפיר אותו ותברך, שעל ידיה סמוכים וקרובים אליו ותברך. פי כל מה שיודעין ומפירין אותו ותברך ביותר, סמוכין אליו ביותר, פי שאר כל הדברים יתבטלו לעתיד פלם, בבחינת: "כל הקרבנות בטליו, חוץ מקרבן תודה" (ויקרא-רבה ט, ז), שלא ישאר לעתיד, רק בחינת 'תודה והודאה', להודות ולהלל ולדעת אותו ותברך, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "פי מלאה הארץ דעה את ה', פמים לים מכסים" - שזה כל 'שעשוע עולם-הבא'.

ובחינת 'תודה', שהוא 'שעשוע עולם-הבא', זה בחינת 'הלכות', פי ה'הלכות' שזוכין ללמד, בפרט מי שזוכה לחדש בהם, זה בחינת 'שעשוע עולם-הבא', בבחינת (נדה עג): "כל השונה הלכות בכל יום, מבטח לו שהוא בן העולם-הבא". פי כשנתחדש ה'הלכה', נתחדש 'שכל וידיעה', וה'דעת' הוא עקר 'שעשוע עולם-הבא' כנ"ל.

אך כשה'חדושים' הם עליהם 'פח המדמה' - אזי נבראין 'רקיעין דשוא' (זהר שם), ועליהם בא 'רעב' לעולם. ואף שיש בהם גם-כן 'טוב', שהם 'דברי-תורה', שהם בחינת 'שבע', אך מחמת שה'רע' יותר מה'טוב', על-כן ה'רע' גובר, וה'טוב' נתבטל, בבחינת: "ולא נודע פי באו אל קרבנה" (בראשית מא, כא), שמתגבר חסיוש'לום בחינת "שבע שני הרעב" (בראשית שם, נד) על בחינת "שבע שני השבע" (בראשית שם, נג), שהוא בחינת התגברות ה'רע' על ה'טוב', עד שאין נפר ה'טוב' מפני ה'רע', בבחינת: "ולא נודע" וכו' כנ"ל.

ומה שמתחר ה'פח המדמה' לשרות על-פי 'שונה הלכות' - הוא מפני: "שה'קלפות' שהם בחינת ה'פח המדמה', נבראו בערב-שבת בין-השמשות, ובתוף כף קדש עליו היום, ונשארו 'רוח' בלא 'גוף', כמו שכתוב ב'זהר' (בראשית מז-מח; תרומה קנה): על פסוק (בראשית ב, ג): "אשר ברא אלקים לעשות". - ועל-כן זה ה'פח המדמה' שהוא בחינת ה'קלפות', שהוא 'רוח' בלא 'גוף', מבקש לעצמו 'גוף' לשרות בו, והולך אצל ה'שוני הלכות', פי הם בוראים הכל בדברי-תורתם, על-כן הוא הולך ושורה אצלם, כדי שיהיה נברא לו 'גוף' להתלבש בו עליהם.

וזה שכתוב: "ועל השנות החלום" (בראשית מא, לב) - הינו: מה שה'חלום' שהוא בחינת 'פח המדמה', השתדלותו לשרות על השונה הלכות. "פי נכון הדבר מעם האלקים, וממהר האלהים לעשותו" (שם). זה בחינת: "אשר ברא אלקים לעשות" הנ"ל, שהיה נכון הכל ערב שבת בין-השמשות, וקדש היום, וממהר אלקים 'לעשותו' בלא גוף, ומחמת זה הוא מחזיר תמיד לשרות על השונה הלכות' כנ"ל.

וזה: "חלום פרעה אחד הוא" (בראשית שם, כה) - הינו 'חלום פרעה', שהוא בחינת 'פח המדמה', 'פח בטל', כמו שכתוב (שמות ה, ד): "תפריעו את העם" - הוא בא מ'אחד', הינו מ'אהבה', פי 'אחד הוא בחינת אהבה' (של"ה עשרה מאמרות, מאמר ד; לקוטי-מוה"ר ח"א ד, ד). הינו מ'אהבה נפולה' כנ"ל, בחינת: "נדמו עמי מבלי הדעת, פי אתה הדעת מאסת" וכו', כנ"ל.

נמצא: עליהם 'הסתלקות הדעת' שבא עליהם 'לשון-הרע', שהוא בחינת: "מוצאי דבה הוא כסיל", דהיינו: שנסתלק מפניו ה'דעת' - עליהם ידעה נופל מ'אהבת השם' ותברך 'לאהבות הבהמיות'. ואז מתגבר עליו 'פח המדמה', 'פח הבהמיות', ועל-ידיה נפגם ה'זכרון' ונופל 'לשכחה'.

ולכהניע ה'פח המדמה', הוא עליהם בחינת 'יד', בחינת (הושע יב, יא): "ביד הנביאים אדמה" וכו'.

זוה (בראשית מא, א): "ויהי מקץ שנתים ימים". "מקץ" הינו 'סוף', בחינת 'הלכות', שהם 'שעשוע עולם-הבא', שהוא ב'סוף'.

וזוהו: "שנתים ימים", במאמר רז"ל (תניינא ה:): "על האי בר בי רב דחד יומא, שהיה מצטער, עד שדרש לו רבי יוחנן: 'אזותי יום יום ידרשוני' (ישעיה נח:), שיום אחד בשנה חשוב שנה". וזוהו: "שנתים ימים" - בחינת ה'ימים' שנחשבין ל'שנים', על-ידי 'למוד הלכות', בחינת "יום יום ידרשוני" בנ"ל. (וגמר פרוש הפסוק על-פי התורה הנ"ל, לא זכינו לשמע).

[ב'תיימור' פ: מה שנאמר שם בסוף (לקוטי-מורה"ר ח"ב ב) על פסוק: 'ויהי מקץ' על פי מאמר רז"ל על 'בר בי רב דחד יומא'. זה נתגלגל על-ידי איש אחד מבני הנעורים שנסע אליו על שבת הנקה מברסלב, ונתעבב בנעמרוב ולא בא על אותו שבת, ואחר שבת בא לכאן, ורבנו ז"ל בעת שאמר התורה 'מי הנקה הנ"ל, לא סים לפרש המקרא 'ויהי מקץ' על-פי התורה הנ"ל, עד שבא האיש הנ"ל אחר שבת, אז התחיל לפרשו בנ"ל. והנה מענינו, כי זה האיש היה מקש 'בר בי רב דחד יומא', כי בשבת לא היה אצלו רק אחר-כך בחל יום אחד לבד.

וראינו נפלאות השם, שעל-ידו דיקא נאמרו דברים אלו, שיש להם שיכות אליו. והם מרמזים במקרא הנ"ל. ואי-אפשר לבאר מה שיש בלפי על זה. כי כל דבריו היו במשקל גדול ונפלא. כמבאר במקום אחר (עין הערת מורה"ר בלקוטי-מורה"ר ח"א נז, ח).

וגם אז ראיתי זאת, כי מקדם בשבת לא גלה כלל על המקרא 'ויהי מקץ', כי התגלות התורה, היא כפי הנפשות שנמצא אז לפניו (לקוטי-מורה"ר ח"א יג; כ). ואחר-כך שבא האיש הנ"ל, אז גלה פרוש התחלת המקרא על-פי התורה הנ"ל, הינו 'ויהי מקץ' וכו' כמבאר במקומו ע"ד שם. אבל שאר המקרא לא סים לפרש. ואנכי הפצתי מאד אותו שיפרש לנו השאר, ולא רצה בשום אופן. ואז ראיתי: איך כל דבור ודבור יוצא במשקל כפי הנפשות וכסופין וכו').

ה. ח"ב ז, ו-נסוף - ולמעלה מן הכל [מן כל המקיפים]: הם ה'מקיפים העליונים' של 'חכם-הדור', שהוא ה'רבי שבדור', שעל-ידי שזה הרבי והחכם שבדור עוסק לדבר עם תלמידיו ומכנים בהם דעתו, על-ידי-זה נכנסים ה'מקיפים' שלו לפניו. וה'מקיפים' שלו הם בחינת 'אריכות ימים ושנים', כי ה'מקיפים' שלו הם בחינת 'עולם-הבא', שהוא 'יום שכלו ארד' (קדושין לט: חלון קמב.), כי שם הוא למעלה מהזמן.

כי כל הזמן של כל ה'עולם-הזה' בלו, מה שהיה ומה שיהיה, הוא בלו אין ואפס, נגד יום אחד ואפלו נגד רגע אחת של 'עולם-הבא', שהוא 'יום שכלו ארד'. ושם אין שום זמן, כי הוא בחינת 'למעלה מהזמן'. רק 'סדר הזמנים' שיש שם, הם בחינת השגות של ה'מקיפים'. שיש 'מקיפים' שהם בחינת 'ימים', ויש 'מקיפים' שהם בחינת 'שנים', בחינת: "תקופות הימים" (שמואל-א א, כ), "תקופות השנים" (שמות לד, כב; דברי-הימים-ב כד, כג). ואלו ה'מקיפים' שיש שם, הם בחינת 'סדר הזמנים' שם. והשגות מקיפים' הללו, זה עקר התענוג והשעשוע של

'עולם-הבא', בחינת (תהלים לא, ט): "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך", כי הם רב טוב הצפון וטמון וסתום מעין כל - אשרי מי שזוכה להשיגם.

וזוה (בראשית מא, א): "ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם וכו'. "שנתים ימים" - זה בחינת 'תקופות הימים' 'תקופות השנים' הנ"ל, שהם בחינת 'עולם-הבא', שהוא יום שכלו ארד, שהוא 'למעלה מהזמן', ששם 'סדר הזמנים' הוא בחינת 'מקיפים' בנ"ל, שהם כל התענוגים והשעשועים של עולם-הבא בנ"ל. - ו'פרעה' זה בחינת 'יוכל' [יובל בחינת מקיפים], כמובא בזהר (ויגש רי:): "דכל נהורין אתפרעין ואתגלגלן מנה". (והשאר לא באר).

[ב'לקוטי-הלכות, נדרים ג, כו: כשפים התורה (ח"ב ז' הנ"ל), לא זכינו שיבאר לנו כל הפסוק על-פי התורה, כי אם 'התחלת הפסוק', עד: "ופרעה חלם", כי כל דבריו היו במשקל, כמבאר במקום אחר (עין ב'תיימור' פ - נמצא למעלה בתורה ח"א נד). והנה רשות יש לנו לבאר בתורה כפי אשר יורנו השם, ויש לבאר הפסוקים האלה על-פי התורה הנ"ל. (ועי' שם באורו בפנים)].

ו. ח"ב עט (ראשי-פרקים) של רבנו ז"ל - וענן בפנים באור מורה"ר ז"ל על הראשי-פרקים של הפרשיות 'תולדות' ו'יצא', ולפי-זה תבין גם פאן) - "מקץ שנתים" (בראשית מא, א). "אחרית הימים" (דברים ד, ל). "ופרעה חלם" (בראשית שם). סטרא-אחרא מתחזקת. "והנה עומד" (שם) שתק. "יאור" (שם) תשובה. "מבכי נהרות חבש" (איוב כח, יא). "נשאו נהרות קולם" (תהלים צג, ג). - מבאורו של מורה"ר ז"ל: 'קץ' מרמז על 'הזמן', שהוא בחינת 'אחרית הימים'.

"איש כפתרון חלמו חלמנו" (בראשית מא, יא)
- ענין 'פתרון החלומות' של 'יוסף הצדיק' -

ז. ח"א יט, ד-נסוף - 'יוסף', על-ידי שהיה לו 'שלמות לשון-הקדש', שעקר שלמותו על-ידי "תרדמה" (בראשית ב, כא), בחינת 'תרגום' (עצ-חיים שער לד, פ"ב אות ח; 'ספר-הלכות' פרשת לך-לך פי"ג; 'שער-המדות' פרשת ואתחנן; 'פרי-עצ-חיים' הנהגת הלמוד פ"א) - על-ידי-זה היה יכול לפשר חלמיו - כי עקר ה'חלום' הוא ב'שנה', הינו ב'תרדמה'.

ועל-כן היה יודע לפשר חלמיו שב'שנה' ו'תרדמה', כי זכה לברר את בחינת לשון ה'תרגום', את בחינת ה'תרדמה' - דהינו: להעלות ה'טוב' שבו ל'לשון-הקדש', ולהפיל ה'רע' שבו, שזהו בחינת: 'שלמות לשון-הקדש' על-ידי לשון 'תרגום' - כי היה יודע לברר ה'טוב' והאמת שיש בה'חלום', בחינת 'תרדמה', בחינת 'תרגום'.

ומי שיש לו 'שלמות לשון-הקדש' - יודע לפשר חלמיו ש'בתרדמה' כמו 'יוסף'. כי "ה'חלומות' הם כפי ה'מאכלים' שאוכל" (רבינו בחיי בראשית מא, א), כי בכל-דבר יש 'אותיות', וכששוכב וישן, עולים האדים מהמאכלים שאכל, ועולים להמה, ונצטרפין האותיות שיש בהם,

ומזה נעשה החלום. - נמצא: פשאדם אוכל, אם היה אוכל הפך השני קדם הראשון, היה מתראה לו חלום אחר, כי בכל דבר יש אותיות אחרים, ואלו היה אוכל זה הפך תחלה, היו נצטרפין האותיות בצרופים אחרים, והיה מתראה לו חלום אחר.

ומי שיש לו 'שלמות לשון הקדש', הוא יודע האותיות שיש בכל דבר פנ"ל, על-כן הוא יכול לפשר חלמין פנ"ל.

ח. שיחות הר"ן רסב - דע: שיש 'חן, שמי שיכול להשתמש בזה ה'חן, הוא יכול לעשות 'שאלת חלום, ולידע 'עתידות' על ידי ה'חלומות'.

כי בכל ה'חלומות' בודאי יש בהם 'עתידות, רק שיש בהן פמה פסלת ותבן, כמו שאמרנו רז"ל (ברכות נה.): "כשם שאי אפשר לבר בלא תבן כך אין חלום וכו'". וגם יש 'חלומות ברורים, כמו שכתוב (במדבר יב, ו): "בחלום אדבר בו". ומי שיש לו זה ה'חן הנ"ל, חלומותיו צודקים בודאי, אלא שאפלו כששומע חלום מאחר שמספר לו, אזי נופל התבן והפסלת מן החלום, ועל-ידי-זה שומע רק החלום המברר, ויכול לפתר החלום ולידע העתידות מהם.

ו'יוסף' היה לו זה ה'חן, בחינת (בראשית מט, כב): "בן פרת יוסף בן פרת עלי עיון". לשון 'חן, כמו שפרש רש"י. - על-ידי-זה היה חלומותיו צודקים. כי השתמש תמיד ב'חלומות ופתר אותם, מחמת שהיו חלומותיו צודקים, ונכתבו בתורה. גם על-ידי-זה היה יכול לפתר חלומות כמו שכתוב בתורה.

ט. חיי מוהר"ן השמטות בסוף הספר - אמרו: רז"ל (מגלה יח.): "מלי בסלע, משתוקא בתרי". וזהו מי שאינו יכול לדבר פראוי כמו שצריכין לדבר בקדשה ובטהרה, ואז שתיקותו יפה מדבורו. אבל מי שיכול לדבר פתקונו, בודאי דבורו שוה שני סלעים.

וזה בחינת 'יוסף' - כי זכה ל'מלכות שנקרא פה" (תקוני-זהר יז, פתח-אלהו). כי הוא בבחינת דבור בקדשה בשלמות, ועל-כן זכה לפתר חלומות, כי "כל החלומות הולכין אחר הפה" (ברכות נה:).

וזהו (בראשית מ, ח): "לאלקים פתרנים ספרו וכו'". 'אלקים' הוא בחינת 'דין, בחינת 'צדק, ו'צדק מלכותא קדישא" (תקוני-זהר שם), בחינת 'מלכות פה" פנ"ל. ועל-כן אמר יוסף (בראשית מה, יב): "כי פי המדבר אליכם" - כי הוא זכה לדבור בשלמות וכו' פנ"ל.

וזה בחינת (דברים כא, יז): "פי שנים". כי 'יוסף' היה 'בכור, שזוכה ל'פי שנים', בחינת 'דבור פה' בשלמות, שהוא בחינת 'פי שנים', בחינת ה'דבור השלם' 'ששוה שני

סלעים". הפך ה'דבור שאינו בשלמות, ששתיקותו יפה הימנה, שה'שתיקה' שוה שני סלעים. אבל ה'דבור השלם' שצריכין לדבר ואין השתיקה יפה, אזי בודאי הדבור שוה שני סלעים.

וזהו שאמרו רז"ל (שבת י: מגלה טז): "על משקל שני סלעים מילת, נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים". "משקל שני סלעים מילת", הינו בחינת 'מלי', בחינת 'דבורים' 'ששוים שני סלעים'. על-ידי-זה נתקנאו בו אחיו וירדו למצרים - כי 'עקר גלות מצרים' היה, לתקן פגם הדבור, שפגמו בו דוד הפלגה שקלקלו ב'דבור' ואמרו (בראשית יא, ג): 'הבה נלבנה לבנים' (שערי-הפנינות פסח).

"וילא נודע כי באו אל קרבנה" (בראשית מא, כא)

י. ח"א נד, ו - נמצא לעיל בפסוק (בראשית מא, א): "ויהי מקץ שנתים ימים".

"חלום פרעה אחד הוא" (בראשית מא, כח)

יא. ח"א נד, ו - נמצא לעיל בפסוק (בראשית מא, א): "ויהי מקץ שנתים ימים".

"ועל השנות החלום אל פרעה פעמים, כי נכון הדבר מעם האלקים וממהר האלקים לעשותו" (בראשית מא, לב)

יב. ח"א נד, ו - נמצא לעיל בפסוק (בראשית מא, א): "ויהי מקץ שנתים ימים".

"והיה האכל לפקדון לארץ" (בראשית מא, לח)

יג. בתביד רבנו ז"ל (השיף לח"א סב, הנדפס בסוף הספר) - כשרואה אדם שהקלפות והתאוות גוברים עליו, אזי יתענה. ועל-ידי ה'תענית, נזדווגו קדש-א-ברוך-הוא ושכינתיה 'אחור באחור', כדי שלא יאחזו באחורים וכו'. וכש'אמונה' בשלמות, אזי אין צריך ל'תענית, ומתר לו לאכל, בבחינת (תהלים לז, ג): "ורעה אמונה". ורעה' בחינת 'אכילה'. ו'אכילה' הזאת, מעורר זיווג 'פנים בפנים', בבחינת (בראשית מא, לח): "והיה האכל לפקדון לארץ". 'פקדון' - בחינת 'זיווג'. 'ארץ' - בחינת 'אמונה' 'שכינה', בחינת (תהלים שם): "שכן ארץ" - כי אז אין הקלפות יכולין לינק ממנה, אפילו מאחורים, כי אז נתבטל ה'קלפות'.

וכל אחד ואחד לפי בחינת תקונו את מדת ה'אמונה' בשלמות - בן מיחד את ה'שכינה' שהיא 'אמונה' עם 'הקדוש-ברוך-הוא' 'פנים בפנים' וכו'.

"הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו" (בראשית מא, לח)

יד. ח"א נד, ו - נמצא לעיל בפסוק (בראשית מא, א): "ויהי מקץ שנתים ימים".

טו. ח"א יט, ג - 'יוסף', על-ידי שהיה לו 'שלמות לשון-הקדש', כמו שפתיב (בראשית מה, יב): "פי פי המדבר אליכם" - "בלשון הקדש" (בראשית-רבה צג, י), על-כך פתוב בו (שם מא, לח): "הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו" - 'רוח אלקים' הינו 'תקון הברית', בבחינת (יהושע ב, יא - שאמר רחב הזנה): "ולא קמה עוד רוח באיש", כמו שדרשו [על זה] רז"ל (זבחים קטז: - שאפילו רחב הזנה, אחר שזנתה כל המ' שנה שהיו ישראל במדבר, נתגרה לפי צאו ממצרים) - פי ב'לשון-הקדש' תלוי 'תקון-הברית'.

"אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת,

אין נבון וחכם במוך" (בראשית מא, לט)

טז. ח"א לד, ב-ג-ד-ה - הנה הכלל: שה'ממשלה' ביד ה'צדיק' לפעל פעלות פרצונו, כמו שדרשו חז"ל (מועד-קטן טז: - על שמואל-ב כג, א): "צדיק מושל וכו', מי מושל בי - צדיק". - וזהו בחינת (בראשית מב, ו): "ויוסף הוא השליט". והוא שרש כלליות נשמות ישראל, והם הענפים שלו המקבלים ממנו. ועקר ה'ממשלה': להאיר ולהתעורר לבם לעבודת השם-יתברך, הינו: להאיר 'הארת הצדיק' בענפים, הינו: ב'לב ישראל'. [על-כך העקר שיתקשר לצדיק-אמת, ולדבר עמהם בעבודת השם-יתברך, ומתקבל פח והארה והתעוררות להשם-יתברך, עד שישוב אל השם באמת (קצור לקוטי מוהר"ן)].

ובחינה הזאת, הינו: "ויוסף הוא השליט" - הוא בחינת 'מלאפוס', כמו שפתוב (בכל ספרי קבלה, ומובא ב'שערי-ציון' שער תקון-הנפש): "ברית - מרובה ליסוד, אשר הו"ה שלו בנקוד מלאפוס". פי המלאפוס הוא האותיות 'מלא פוס', להורות: ש'כלי השפע', הינו ה'פה' של ה'צדיק', הוא 'מלא' מאלקות של השם-יתברך וכו'. פי הדבורים של הצדיק בודאי הוא בשלמות ובמלואה, לכן יכול להמשיך השפע לישראל. ועל-ידי-זה נקרא בחינת: 'מלא פוס', להורות: שה'פה' שלו ב'מלואה' ובשלמות.

וכל אחד ואחד מישראל יש בו בחינת "צדיק מושל", בחינת 'מלא פוס' וכו'.

ו'מלאפוס', הינו בחינת: "ויוסף הוא השליט" - הוא בחינת 'נקדה' עם 'ואו', הינו: 'חכמה' ו'בינה'. פי בחינת 'יוסף' נמשך מ'חכמה' ו'בינה', כמו שפתוב (בראשית מא, לט): "אחרי הודיע אותך את כל זאת, אין נבון וחכם במוך", הינו 'חכמה' ו'בינה'. ועל-ידי-זה נעשה: "ויוסף הוא השליט". פי ה'נקדה' היא בחינת 'חכמה', בחינת 'יוד' ו'מעין'. ו'בינה' הוא ה'נחל' הנמשך מה'מעין', והוא כמו 'ואו'.

יז. ח"א לו, א-ב - זהו כלל: שכל גפש מישראל קדם שיש לה 'התגלות' בתורה ובעבודה, מנסין ומצרפים את

הגפש בגלות של 'שבעים' לשון, הינו בתאוותיהן, הינו במדותיהם, פדי לשברם, ולבוא אחר-כך להתגלות. פי ה'קלפה' קדמה ל'פרי', ומי שרוצה לאכל ה'פרי', צריך לשבר מקדם ה'קלפה'. - ודע: שכללות של שבעים לשון, של מדותיהן הרעות הללו, היא 'תאווה-נאוף'. והוא 'תקון-הכללי', מי שמשבר התאוה הזאת, אזי בקל יכול לשבר כל התאוות וכו'.

גם 'יוסף' - קדם שזכה להתגלות התורה, הינו: 'חכמה בינה' - הצרף לבוא בנסיון בצרוף, בתוף ה'תאוה הכלליות' של 'שבעים' לשון הנ"ל. ועל-ידי שעמד בנסיון, ושבר ה'קלפה' שקדמה ל'פרי', זכה ל'פרי', הינו להתגלות התורה, שהיא 'חכמה' ו'בינה', כמו שפתוב (בראשית מא, לט): "אין נבון וחכם במוך".

"אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי,

רק הפסא אנדל ממך" (בראשית מא, מ)

יח. ח"א קב - "כל מה שבא הקדוש-ברוך-הוא, לא ברא אלא לכבודו" (אבות פ"ו מ"ב), פדי לגלות מלכותו. ועל-ידי-זה נכפפין הקלפות תחת השכינה. ובאיזה ענין נתגלה מלכותו? - כשמשפיע רב טוב לישראל, אז מודים כל אחד ואחד כי "מלכותו בכל משלה" (תהלים קג, יט)!

ובמה יכולים להוריד ה'שפע'? - על-ידי ה'תפלות'! - פי ה'תבות' הם 'כלים' לקבל ה'שפע'. ועל-כך כל אחד יזהר בתפלתו, שיתפלל באפן שיוכל לעורר ה'שפע' בעולם.

ובאיזה ענין יוכל לעורר ה'שפע' בעולם? - ב'יראה', כמו שאמרו רז"ל (ברכות ו:): "כל מי שיש בו יראת-שמים, דבריו נשמעין". - ויש שני מיני יראה: א) האחד: 'יראה עליונה', שבאה לאדם לפעמים מתי שתרצה - ועל 'יראה' כזו אין שבר. ב) ויש 'יראה' שבאה לאדם מפח אדם עצמו, ו'יראה' זו נקרא: "צדיק מושל יראת אלקים" (שמואל-ב כג, ג). וב'יראה' כזו, ה'תפלה' נשמעת, ו'שפע' יורד לעולם, ונתגלה מלכותו.

וזהו (בראשית מא, מ): "אתה תהיה על ביתי, ועל פיך ישק כל עמי, רק הפסא אנדל ממך". 'בית' הוא 'יראה', כמו שאמרו חז"ל (שבת לא:): "חבל על דלית לה דרתא וכו'" [חבל על מי שאין לו חצר, ועושה שער לחצרו]. שהתורה היא ה'שער' להכנס דרכה לה'חצר' שהוא ה'יראת-שמים'. וצריך להקדים 'יראה' לתורה. רוצה לומר: כשה'צדיק מושל ביראת אלקים', על-ידי-זה: 'ועל פיך ישק כל עמי', ותרגום אונקלוס: "ועל מימר פמוך" - הינו: ה'תפלה'. 'יתזן כל עמי' - הינו: שיתעורר ה'שפע' בעולם.

וזהו: 'רק הפסא' - הינו: מעוט ה'מלכות', פי 'רק' הוא 'מעוט', 'פסא' הוא 'מלכות'. 'אנדל ממך' - הינו: 'מעוט המלכות', שעתה היא ב'מעוט' - נתגדל ממך. פי

מכח ה'תפלה' שהיא ב'ראה' - מוריד שפע בעולם, ונתגדל מלכותו, כנ"ל.

"וירב אתו במרפבת המשנה אשר לו, ויקראו לפניו אברך"
(בראשית מא, מג)

יט. ח"א נח, ד - יוסף שזכה ל'ברית', כתיב בה (בראשית מא, מג): **"וירב אתו במרפבת המשנה"**, הינו (שמות טז, ה): **"משנה על אשר ילקטו יום יום" - שעלי ידי 'ברית' זוכה לשפע כפולה**. - ובחינת 'שבת' מקבל מיוסף **"לחם משנה"** (שמות טז, כב), הינו **"משנה תורה"**, בחינת (משלי ח, ל): **"ואהיה שעשועים יום יום"**. - ובחינת 'שבת' משפיע לשאר העולמות, בבחינת (ויקרא כה, ו): **והיתה שבת הארץ לכם לאכלה**.

כ. ח"א עד - אב נקרא חכמה, כמו שכתוב (בראשית מא, א) **"אברך, ופרש רש"י: "אב בחכמה"** (בראשית רבה צ, א).

כא. ח"א פ - נמצא להלן בפסוק (בראשית מב, ו): **"ויוסף הוא השליט על הארץ"**.

"ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו"
(בראשית מא, מד)

כב. ח"א י, י - עלי ידי ה'צדיק', שהוא בחינת ה'רוח', כמו שכתוב (במדבר כז, יח): **"איש אשר רוח בו" - אתעבר "אל אחר"** (שמות לד, יד), **"כפירות"**. ועלי ידי ה'רוח' באים רקודין והמחאת כפי פי עלי ידי ה'צדיק' שהוא בחינת ה'רוח', נתעלו הרגלין, ונתגלה הארת הידים, ונתרבה ה'אמונה'.

ועלי כן כתיב ב'יוסף' שהוא בחינת ה'צדיק' (בראשית מא, מד): **"ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו"**. פי בלעדי בחינת 'יוסף', שהוא בחינת ה'צדיק' - אי אפשר להעלות ולהרים הידים והרגלים כנ"ל.

כג. ח"א פ - נמצא להלן בפסוק (בראשית מב, ו): **"ויוסף הוא השליט על הארץ"**.

"צפנת פענח"
(בראשית מא, מה)

כד. ח"א לו (ראשי פרקים בסוף התורה) - **"צפנת פענח"** (בראשית מא, מה), **דמגלין שבעים פנים לתורה**.

כה. ח"א צב - עלי ידי מה שאדם נעונו בתוך ביתו, יכול להחיות מתים. כמו שכתוב ב'אלישע' כשהחיה את בן השונמית (מלכים ב, ד, לה): **"וילך אחת הנה ואחת הנה"**. ומזבא בתקונים (תקוני זחר כז): **"אלמלא כנפי ראה דנשבי על לבא, הוי לבא אוקיד כל גופא"**.

וה'ראה' וה'לב', הם בחינות 'עקב' ו'יוסף'. פי 'עקב' הוא בחינת 'אמת', כמו שכתוב (מירכ ג, ט): **"תתן אמת ליעקב"**, ו'אמת' הוא בחינת 'תורה', כמו שכתוב (מלאכי ב, ו): **"תורת**

אמת". ובה'תורה' יש 'חמשה ספרים', כנגד חמשה כנפי ראה" (תקוני זחר ע).

ו'יוסף' הוא בחינת 'לב', פי נקרא "צפנת פענח" (בראשית מא, מה), וכתוב (תהלים קיט, עא): **"בלבי צפנתי וכו'". וכשבויער האש שבלב, הוה אוקיד כל גופא. ועלי ידי שה'חמשה כנפי ראה' נעים ונדים - מנשבי על לבא, ומשככים החמימות שבלב.**

נמצא: שעלי ידי מה שאדם, שהוא בחינת 'תורה', כמו שכתוב (במדבר יט, יד): **"זאת התורה אדם" - נעונו אפלו בתוך ביתו - יכול לשפך את האש, שהוא בחינות 'דינים' - ויכול להחיות מתים, שיהיו חיים.**

"ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה, כי נשני אלקים את כל עמלי ואת כל בית אבי. ואת שם השני קרא אפרים, כי הפרני אלקים בארץ עניי"
(בראשית מא, נא-נב)

כו. ח"א נו, ג - יש שכבר היו קצת אצל השם יתברך, אך שכבר שכחו אותו יתברך. וזה: **"הנשים" (אסתר ב, יא) - לשון 'שכחה', כמו שכתוב (בראשית מא, נא) "פי נשני אלקים" וכו', שכבר שכחו את השם יתברך. ויש שגם עתה זוכרים את השם יתברך, אך שנשתה גבורתם, ואין לאלי ידם להתגבר על יצרם.**

כז. ח"א צז - קדם 'בריאת העולם', השם יתברך עדן וקשט עצמו בתפלתו ובמעשים טובים של צדיקים, שצפה שיהיו 'צדיקים' שעלי ידי 'מעשים טובים' שלהם ימשלו בתפלתם, ויפעלו כל מה שירצו, על דרך (שמואל ב כג, א): **"צדיק מושל יראת אלקים"**. וכל אחד מישראל יכול לבוא למדרגה זו, למשל בתפלתו ולפעל מה שרוצה. אלא שיש שני מניעות.

א) האחת היא קדם התפלה, הינו: שעומד להתפלל בגדלות, שהוא מיחס גדול, או מחמת שהוא עמל ויגע בעבודת הבורא, ומחמת זה אי אפשר שיהיה 'ממשלה' לתפלתו. רק צריך לשפך כל זאת, ויהיה נדמה לו כאלו היום נברא, והוא יחיד בעולם. וזהו בחינת 'מנשה', לשון 'נשיון' ו'שכחה'. וזה שכתוב (בראשית מא, נא): **"כי נשני אלקים את כל בית אבי" - זה ה'יחוס' - ואת כל עמלי" - שעמל בעבודת הבורא.**

ב) והמניעה השנית, היא בתוך התפלה. פי מחמת עוונות הראשונים במזיד, או שהרהר במזיד, נופלים לו 'מחשבות זרות' בתפלתו, ומחמת ה'מחשבות זרות' גם כן אי אפשר למשל בתפלתו. עלי כן צריך לשבר ה'מחשבות זרות', עלי ידי 'מחשבות קדושות' של התפלה.

ועלי ידי זה - הידונות דהינו: ה'מחשבות זרות', נעשין לו ב'זכיות'. וזהו בחינת 'אפרים', כמו שכתוב (שם שם,

נב): "כי הפרני אלקים בארץ עניי". פרוש: כי הדבר שהיה בעניות מקדם, דהינו 'חרב ויבש' - ועל ידי המחשבות קדושות נעשין לו בזכויות.

וכשמתפלל בשתי בחינות אלו, מנשה ואפרים הנ"ל, ובודאי בא לידי ענוה ושפלות, ומן הענוה נמשך ה'יראה, כמו שכתוב (משלי כב, ד): "עקב ענוה יראת ה'", נמצא מתפלל גם כן ב'יראה'. וה'יראה נקראת 'מלכות' וכו', נמצא שהתפלה יש לה בחינת 'מלכות', ויש להתפלה כזו בחינת 'ממשלה'. וזה תענוג של השם יתברך, ונתמלא רצון הבורא.

ומה מתחלה שלא היה התענוג הזה, רק שהשם יתברך צפה למרחוק, שיהיו צדיקים שיתפללו באפן זה, ומזה התענוג "נברא העולם בעשרה מאמרות" (אבות פ"ה מ"א), כל שכן עכשו שבא התענוג הזה, שהשם יתברך מחדש את עולמו בעשרה מאמרות, כמו שכתוב (תפלת שחרית): "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית".

וזה פרוש הפסוק (תהלים ס, ט): "לי גלעד ולי מנשה ואפרים מעוז ראשי יהודה מחקקי". "לי גלעד" - לשון צל עד, שנתגלה התענוג שהיה להשם יתברך קדם בריאת העולם, שעדן וקשט בתפלתן של צדיקים, כשהיה לו השתי בחינות של מנשה ואפרים הנ"ל. "מעוז ראשי" - הינו: שיגביר המחשבות קדושות. "יהודה" - הינו התפלה, כמו שכתוב (בראשית כט, לה): "הפעם אודה". "מחוקקי" - ופרש רש"י: "לשון שררה ומלכות" - הינו: שיהיה להתפלה, ממשלה, ויתגלה התענוג הנ"ל, ויחדש עולמו בעשרה מאמרות הנ"ל.

"שבע שני השבע ושבע שני הרעב" (בראשית שם, נגנד)

כח. ח"א נד, ו - נמצא לעיל בפסוק (בראשית מא, א): "ויהי מקץ שנתים ימים".

"והרעב היה על כל פני הארץ" (בראשית מא, נו)

כט. ח"א נג, א-בסוף - יש פנים דקדשה, ויש פנים דסטרא אחרא. ואלו בני אדם הנופלים בתאות-ממון, נקשרים בפנים דסטרא אחרא. אבל אלו שמשאם ומתנם באמונה, דבקים באור הפנים דקדשה.

ועל כן אמרו רז"ל (בראשית רבה צא, ה - על בראשית מא, נו; וברש"י שם): "והרעב היה על כל פני הארץ" - "מי הם פני הארץ, אלו העשירים". כי ה'ממון' וה'עשירות' הוא בחינת 'פנים' כנ"ל.

"ויוסף הוא השליט על הארץ, הוא המשביר לכל עם הארץ, ויבאו אחי יוסף וישתחוו לו אפים ארצה" (בראשית מב, ו)

ל. ח"א יא, ה-ו - 'שמירת הברית' יש בו שני בחינות: יש מי שזווגו בששת ימי החול, ואף-על-פי-כן הוא שומר

את בריתו על-פי התורה, שאינו יוצא מדיני התורה. ויש מי שהוא שומר הברית, שזווגו משבת לשבת. והוא בחינת: 'יחודא עלאה, ויחודא תתאה'.

וזה בחינת 'הלכה', ו'קבלה'. 'קבלה' היא בחינת (תהלים כט, ב): "השתחוו לה' ב'הדרת קדש" - ראשי-תבות 'קבלה'. ו'הלכה' היא בחינת (שם ק, א): "הריעו לה' כל הארץ" - ראשי-תבות 'הלכה', כמו בא 'פונות' (פרי-עץ חיים) שער הזמירות פ"ד, ושער השבת פכ"א; 'שער הפסוקים' תהלים ק).

"השתחוו לה' בהדרת קדש", זה בחינת 'יחודא עלאה, הינו זווג של שבת, וזה בחינת 'ברית עלאה', ששם עקר ה'השתחויה', בבחינת (בראשית מב, ו): "ויבאו אחי יוסף וישתחוו לו", והוא בחינת 'הדרת קדש', בבחינת (דברים לג, יז): "בכור שורו הדר לו". - "הריעו לה' כל הארץ", זה בחינת 'יחודא תתאה', הינו זווג של חל' וכו'.

לא. ח"א לד, ג - נמצא לעיל בפסוק (בראשית מא, לט): "אין נבון וחכם כמוך".

לב. ח"א פ - הנה ידוע: ש'גדול השלום, כמו שדרשו רז"ל (עקצין פ"ג מ"ב): "שלא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי מחזיק ברכה אלא השלום". ומה הוא השלום - שמחבר תרי הפכים - כמו שדרשו רז"ל (זהר ויקרא יב: על איוב כה, ב): "עשה שלום במרומו" - "כי זה המלאך מאש, וזה ממים, שהם תרי הפכים, והקדוש-ברוך-הוא עושה שלום ביניהם ומחברם יחד".

והוא בחינת 'יוסף', שמחבר תרי הפכים 'חסדים' ו'גבורות'. לכה נאמר ב'יוסף' (בראשית מב, ו): "ויוסף הוא השליט" - הוא בחינת 'גבורות'. "הוא המשביר לכל עם הארץ" (שם) - זה בחינת 'חסדים'. ונאמר אצלו (שם מא, א): "ויקראו לפניו אברך", ופרש רש"י: "אב בחכמה ורד בשנים" (בראשית רבה צ, א) - שהוא 'מחין דגדלות' ו'מחין דקטנות', בחינת 'חסדים' ו'גבורות'.

וזהו בחינת 'קדוש-השם', כי 'קדוש-השם' הוא גם כן בחינת 'חסדים' ו'גבורות'. כי מתחלה הוא נתלהב ב'שלהובין דרחימותא' - זהו בחינת 'חסדים'. ואחר-כך מתגבר על יצרו ומוסר-נפשו למות על 'קדוש-השם' - זהו בחינת 'גבורות', שזהו בחינת 'שלום', בחינת 'יוסף' כנ"ל.

[ב'לקוטי-עצות, שלום י: עקר השלום הוא לחבר שני הפכים. על-כן אל יבלהו רעיונות אם אתה רואה איש אחד שהוא בהפוך גמור מדעתך, וידמה לך שאי-אפשר בשום-אופן להחזיק בשלום עמו. וכן כשאתה רואה שני אנשים שהם שני הפכים ממש, אל תאמר שאי אפשר לעשות שלום ביניהם. כי אדרבא: זהו עקר שלמות השלום, להשתדל שיהיה שלום בין שני הפכים. כמו השם-יתברך ש'עושה שלום במרומו' בין אש ומים' שהם שני הפכים. ולכחות 'שלום', הוא

עלידי מסיחות נפש' על קדושת השם. ועל ידיה זוכין להתפלל בפניה.

כלל העולה: - ש'יוסף' הוא בחינת ה'שלוש', וה'שלוש' הוא 'כלי' שעל ידו בוא יבוא כל ההשפעות והברכות לישראל. וכונתו יתברך שמו בזה: כדי שיוכל כל אדם הישראלי לדבר דבורים של קדשה לפני השם יתברך. ומה הוא 'קדשה'? - 'חכמה'. וזהו פשאדם מדבר בתורה ותפלה בחכמה ושכל, ומבין ושומע מה ידבר, נקרא 'קדשה'. ויש להשם יתברך תענוג גדול מזה, כי נבנה מזה 'מחין', שהיא 'חכמה', וה'דבור', שהוא בחינת 'ירושלים' וכו'.

ונחזור לעניננו: שעלידי ה'שלוש' יכול לדבר דבורים בקדשה ובטהרה כנ"ל. וה'שלוש' הוא מחבר תרי הפכים כנ"ל, הינו: 'חסדים' ו'גבורות'. הינו: 'היו"ת' שהוא 'חסדים', ו'אלקיים' הוא 'גבורות'. ולכן גם כן נאמר ב'יוסף' (בראשית מא, מד): "ומבלעדי לא ירים איש את ידו ואת רגלו". 'ידו' הוא בחינת 'מחין', כמו שכתוב (תהלים קלז, ב): "שאו ידכם קדש". ו'קדש' הוא ראשית, ו'ראשית' הוא 'חכמה' 'מחא'. ו'רגלו' הוא בחינת 'גבורות', כמו שכתוב (ישעיה מא, ב): "צדק יקראהו לרגלו", ו'צדק' הוא ה'דבור', ו'דבור' הוא בחינת 'גבורות', כמו שכתוב (תהלים קמה, יא): "וגבורתך ידברו".

נמצא שפתוב אצל יוסף: 'חסדים' ו'גבורות' כנ"ל. ו'יוסף' הוא ה'שלוש', מחבר תרי הפכים להיות אחד - ויבוא ישועות וברכות בגשמיית וברוחניות.

לג. ח"ב סז - וזהו: "בראשית, רא"ש ב"ת" (בראשית א, א - תקנייזח יח: כד.), בחינת ה'בעלה' הבית של העולם. הינו ה'צדיק' האמת, שהוא היפי והפאר של העולם, שהוא בחינת 'יוסף', בחינת (בראשית מב): "ויוסף הוא השליט הוא המשביר" וכו', בחינת 'רא"ש ב"ת', בחינת 'בעלה' הבית של העולם. כי על ידו קיום ה'בית' המקדש' וקיום הבתים והדירות של ישראל וכו'.

"ואתם האסרו ויבחנו דבריכם האמת אתכם" (בראשית מב, טז)

לד. ח"ב ס - "כשהיה רבי עקיבא בתפיסה, אמר לו רבי שמעון בן יוחאי: רבי, למדני תורה, ואם לאו, אני אומר ליוחאי אבא ומוסרך למלכות" (פסחים קיב.). פי רבי עקיבא היה מקהיל קהלות ודורש ברבים, וסבר רבי שמעון: שמפני זה נתפס בתפיסה, מחמת שהיה דורש ברבים ושמעו בני אדם שאינם מהגנים. פי עלידי חדושי תורה שמגלין, נמשך אלקות לתוך מח השומע. ואף על פי שזהו תפיסה בבניכול, בבחינת (שיר השירים ג, ו): "מלך אסור ברהטים", "ברהיטי מחין" (תקנייזח יח, א)

בחינת (תהלים סח, יט) "שבית שבי" - אף על פי כן הוא ניהא להשם יתברך שיהיה נמשך עלידי התורה.

אבל בשלומד תורה ל'תלמיד שאינו הגון, וממשיך אלקותו יתברך לתוך 'מח' שלו, זהו תפיסה ממש, ועל פי ענישו תפיסה. וסבר רשב"י שנתפס רבי עקיבא בתפיסה, פי עלידי ה'תפיסה' יתתקן, ויזדככו הדבורים שהכניס לתלמידים שאינם הגונים. בבחינת (בראשית מב, טז): "ואתם האסרו ויבחנו דבריכם".

ועל כן אמר רשב"י לרבי עקיבא: "שילמדו תורה", ועל ידיה יתתקן הפגם - על כן אמר לו: "ואם לאו, אני אומר" וכו' (עין בפנים).

"ויהי הם מריקים שניהם, והנה איש צרוד כספו בשקו, ויראו את צרות כספיהם המה ואביהם, ויראו. ויאמר אלהם יעקב אביהם: אתי שפלתם, יוסף איננו, ושמעון איננו, ואת בנימן תקחו, עלי היו כלנח" (בראשית מב, לה-לו)

לה. ח"א י, ד - עקר ה'תפלה' אינם יודעים ב"אם 'צדיקי הדור'. פי יש 'בעלי גאונה', שאינם רוצים שילכו לצדיקים, ואומרים שהן בעצמם יכולים להתפלל, ומונעים גם אחרים פשיש להם 'צער' או חולה, לילך לצדיקים - פי באמת צדיק מושל בתפלתו, כמו שכתוב (שמואל ב, כג, א): "צדיק מושל" וכו', והוא מתגאה בעצמו שיכול להתפלל ויש לו ה'ממשלה'.

והם מעבבים תאותו של השם יתברך, ואינם מבקשים מצדיקים שיתפללו עליהם, פי חושבים שהתענו וסגפו את עצמם, ובזה הם צדיקים. אבל האמת אינו בן, פי כל ה'תעניתים' שהתענו, אין זה אלא כמו 'שק' שיש בו 'חורים' הרבה, וכשמריקים את ה'שק', אף על פי כן נשארו בו ה'חורים'. וה'גוף' נקרא 'שק', כמאמר התנא: "שרי שקד" (שבת קנב).

ואם התבוננו בעצמן, היו רואים, אחר כל ה'תעניתים' עדין נשארו אצלם כל תאותם קשורים ב'שקם', הינו ב'גופם'. ולא תאותם בלבד נשאר קשור בגופם, פי אם גם תאות אביהם שיש אצלם משעת ההולדה, מחמת שלא נתקדש אביו בשעת זוג - גם זה קשור בגופם עדין. ובדאי אלו היו רואים את כליזה, חרדה גדולה היה נופל עליהם, פי היו רואים איך הם עומדים במדרגה פחותה ושפלה.

וזה פרוש (בראשית מב, לה): "ויהי הם מריקים שניהם, והנה איש צרוד כספו בשקו, ויראו את צרות כספיהם המה ואביהם, ויראו". אחר כל ה'תעניתים', שהוא 'הרקת השק', בחינת ה'גוף' - עדין: "והנה איש צרוד כספו" - ש'קשור וצרור', 'כספו ותאותו' - 'בשקו'

ו'גופו'. "ויראו את צררות כספיהם המה ואביהם" - הינו: לא די צררות כספיהם, שהוא תאוות עצמן, כפי-אם גם "המה ואביהם" - הינו ה'תאוות של אביהם' - גם המה לא נפלו מהם. וזהו: "ויראו" - כי 'חרדה' נפלה עליהם - ואזי לא היו רוצים להשתרר ולמלך.

וזה פרוש (בראשית מב, לו): "ויאמר אליהם יעקב אביהם: אתי שכלתם, יוסף איננו, ושמעון איננו, ואת בנימן תקחו, עלי היו כלנה". זה רמז על 'תוכחת השכל', כי ה'שכל' מוכיח את ה'בעלי-גאווה' הרוצים להתגדל, כי 'יעקב' הוא בחינת ה'שכל', כמו שתרגם אונקלוס (בראשית כו, לו): "ויעקבני" - "וחכמני". וזה: "אביהם", כי "אב בחכמה" (זהר קדושים פא: האזינו רצ.).

והינו: שה'שכל' מוכיחם ואומר להם: "אתי שכלתם" - כי "כל המתגאה, חכמתו מסתלקת ממנו" (פסחים סו:).

"יוסף איננו" - זה בחינת 'תקון המענות', הינו: עדין לא תקנתם המענות, שהוא לחרפה ולקלון, ויש לכם להתביש מחמתו, כי 'תקון המענות' הוא בחינת 'יוסף', על שם (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את חרפתי".

"ושמעון איננו" - הינו על-ידי שאין לה בחינת 'יוסף' - אין לה בחינות 'שמעון', ו'שמעון' הוא בחינת (שם כט, לג): "כי שמע ה' כי שנואה אנכי" - כי אתה אינך שנוא, כי מחמת שלא תקנת את-עצמך, בודאי אינך יכול להוכיח אחרים, כי יאמרו לך: "קשט עצמך תחלה" וכו' (בבא-מציעא קז:), ועל-כן אינך שנוא, כי ה'מוכיח' הוא שנוא, כמו שאמרו חז"ל (כתובת קה:): "האי צורבא מרבנן דמרחמי לה בני מתא, לאו משום דמעלי טפי, אלא משום דלא מוכח להו במלי דשמאי". נמצא: שה'מוכיח' הוא שנוא.

"ואת בנימין תקחו" - זה מורה על 'גדלות', כי פרש רש"י (בראשית לה, יח): "בנימין - על שם ארץ-ישראל, בן ימין", ו'ארץ-ישראל' הוא גבוה מכל הארצות" (זבחים נד:), והינו: לא די שאין לכם כל הבחינות הללו, עם-כל-זה: "ואת בנימין תקחו" - שאתם לוקחים לעצמכם 'גדלות'.

והינו דסים ה'שכל' המוכיח אותם: "עלי היו כלנה" - כי הכל נופל עלי, כי "כל המתגאה, חכמתו מסתלקת ממנו".

והעצה היעוצה לבטל ה'גאווה' - הוא על-ידי 'התקרבות לצדיקים' וכו'.

לו. ח"א יז, אי-ב-ג-ד-ה ט - יראה ואהבה, אי אפשר לקבל כפי-אם על-ידי 'צדיקי-הדור' - כי ה'צדיק הדור' הוא המגלה ה'יראה והאהבה' וכו'.

וכשנחשף אצל אחד ה'יראה והאהבה', בבחינת (ישעיה ג, א): "אלביש שמים קדרות, ושק אשים פסותם". 'שמים'

זה בחינת 'אש ומים', הינו: 'יראה ואהבה' - נתלכשים ב'קדרות', ונחשכים ונתפסים ב'שק', דהינו: שנחשף אצלו ה'יראה והאהבה' - זה מחמת שנחשף אצלו 'אור הצדיק', שממנו מקבלין 'יראה ואהבה' כנ"ל, ואינו זוכה להבין ולראות אורו הגדול וכו'.

וזה מחמת 'עכירת המעשים' ו'כסילות השכל' - שעל-ידי 'מעשים רעים', נתחשף 'שכלו' ב'כסילות', דהינו: 'דעות נפסדות' ו'חכמות נכריות' וכו'.

והתקון לזה, להכניע ולבטל כסילות השכל: הוא על-ידי בחינת 'מזבח'. כי עקר יניקת ה'כסילות', דהינו: ה'קלפות' - הוא רק מבחינת 'מזבח', הינו בחינת 'אכילה', כי "שלחנו של אדם מכפר במזבח" (ברכות נה:). וכו'. ואז כשה'מזבח' פתקונו, הינו: שה'אכילה' בכשרות כראוי - אזי נכנעים ה'קלפות', הינו ה'כסילות' וכו', ונתרומם ונתגדל השכל ה'שכל' וכו'. אבל כשאוכל כזולל וסובא, שזה בחינת 'פגם המזבח' - אזי יונקים ה'קלפות', דהינו ה'כסילות', יותר מהראוי, ואזי מתגבר ה'כסילות' על ה'שכל'.

וזה בחינת (זבחים גג:): "מזבח בחלקו של טורף" - זה בחינת (תהלים קיא, ה): "טורף נתן ליראיו", בחינת 'אכילה' בכשרות, שעל-ידי-זה מכניעין ו'טורפין' אותן, הינו: את ה'קלפות' וה'כסילות' וכו'.

ולהשלים 'פגם המזבח', הוא על-ידי 'גרים' - כי כל העבודה-זרה אין להם פח, כי אם מ'פגם המזבח' וכו', כי פחם הוא מה'ניצוץ הקדוש' של ה'מזבח' דקדשה' שנפל לשם. ועל-ידי ה'גרים', מכניע ה'עבודה-זרה' שנעשה מ'פגם חלקי המזבח', ואזי חוזרין ניצוצי חלקי המזבח למקומם, ונשלם המזבח.

אך איך אפשר לעשות 'גרים', והלא הם רחוקים מאד מקדשת ישראל, ומאין בא זאת שיבוא להם על הדעת שיתגברו!?

אך דע: שזה נעשה על-ידי בחינות (משלי יט, ד): "הון יסוף רעים רבים" - הינו: על-ידי 'צדקה' שנותן ל'תלמיד-חכם' שפלוול מבמה נפשות ישראל, כי באמת איך אפשר לעבדם לבוא ל'אמונת ישראל', והלא הם רחוקים מאד מישראל!?

אך על-ידי 'צדקה', הוא לוקח 'נפשות', כי לוקח לעצמו רעים ואוהבים. נמצא: שכל מה שנותן צדקה ליותר אנשים, קונה לו רעים יותר ועל-ידי זאת ה'אהבה', נזדבף האויר. וכל מה שנותנים ליותר אנשים 'צדקה', וקונה 'אהבה' עם יותר אנשים, נתרבה יותר ה'אויר הנח והזד' וכו'. כי ה'שנאה' היא בחינת 'רוח רעה', בלבול האויר, שעל-ידי-זה אין יכולין לשמע ה'דבור'. ולחפף

‘אהבה ורעות’ הוא בחינת ‘אור הנח והזך’, שעל-ידיה נשמע ה‘דבור’ למרחוק. - וזה נעשה על-ידי ‘צדקה’, בחינת: “הון יסיף רעים רבים”, שעל-ידי ‘צדקה’ הוא לוקח לו רעים ואוהבים, כנ”ל.

ועל-כן העקר לתן ‘צדקה’ לצדיקים אמתים ולעניים הגונים שכלולים מכמה נפשות ישראל, כי בזה הוא מגדיל מאד השטח של האור הנח והזך כנ”ל.

ואזי כשהאור נח וזך - אזי כשמדבר זה שיכול לדבר ‘דבור הקדוש’, אזי זה ה‘דבור’ נכתב ונחקק בהאור, ואזי הולך ה‘דבור’ ונשמע למרחוק, בבחינת (אסתר ט. ד): “ושמעו הולך בכל המדינות” - כי מחמת שהאור נח וזך, יכולים לשמע למרחוק, ואזי זה הדבור נכתב בספריהם של העבדים, ואזי מוצאים העבדים בספריהם ‘הפך אמונתם’ - כמו שמצינו כמה גרים שנתגירו מחמת זה, מחמת שמצאו בספריהם ‘הפך אמונתם’.

וזה (בראשית מב. להלו): “ויהי הם מריקים שקיהם, והנה איש צרור בספו בשקו. ויראו את צרות כספיהם המה ואביהם, וייראו. ויאמר אלהם יעקב אביהם: אתי שפלתם, יוסף איננו, ושמעון איננו, ואת בנימן תקחו, עלי היו כלנה.

“ויהי הם מריקים שקיהם” - הינו בחינת: “לבשו שמים קדרות ושק” וכו’. ‘שמים’ הינו ‘ראה ואהבה’ כנ”ל. וכשהם מריקים את ה‘שק’ וה‘חשך’ מן ה‘ראה והאהבה’ - והנה איש צרור בספו בשקו” - ‘צרור בספו’ זה בחינת ה‘צדיק’, בחינת (משלי ז. ט): “צרור הפסד לקח בידו”, שהם ה‘צדיקים’ (רש”י שם).

“בשקו” - הינו: ש‘אור הצדיק’ נתחשף ונתלבש ונתתפסה ב‘קדרות’ ו‘שק’, הינו שמרגישים: שה‘שק’ וה‘חשך’ שהיה על ה‘ראה והאהבה’ - זה מחמת ‘שק וחשך’, שנחשף להם אור הצדיק כנ”ל.

“ויראו את צרות כספיהם המה ואביהם” - הינו: שראו והכירו: ש‘צרות כספיהם תלוי בהחמר והצורה’, שנקרא ‘המה ואביהם’. ‘המה’ - זה החמר, שהם כלי המעשה. “ואביהם” - הוא השכל שנקרא ‘אב’, בחינת “אב בחכמה” (זהר קדושים פא: האינו רצ.). הינו כנ”ל: שהתגלות אור הצדיק, שייזפו להפירו ולהבין ולטעם ולראות אורו הגדול - הוא תלוי ב‘שלמות המעשים’ וב‘זכות השכל’.

“ויאמר להם יעקב אביהם” - הינו תוכחות השכל, שמוכיח את החמרים, שהם כלי המעשה, שהוא תולה ה‘סרחון’ בכלי המעשה. וזה: “אתי שפלתם” - שעל-ידי המעשים העבורים, גורמים פליון והפסד להשכל.

“יוסף איננו” - זה בחינת: “הון יסיף רעים רבים” הנ”ל. “ושמעון איננו” - זה בחינת: “ושמעו הולך בכל המדינות”, הנעשה על-ידי בחינת: “הון יסיף כנ”ל.

“ואת בנימן תקחו” - זה בחינת: “מזבח בחלקו של טורף”, שהוא ‘בנימין’ (זבחים שם ורש”י), שעקר ‘שלמות השכל’ תלוי בזה כנ”ל.

דהינו: שהשכל מוכיח ואומר: שעקר ה‘סרחון’ שנתעבר המה, הוא תלוי רק בכלי המעשה, דהינו: ‘צדקה’, שהיא תלוי במעשה, בחינת (ישעיה לב. יז): “ויהי מעשה הצדקה”, שעל-ידיה נשלם השכל. כי בשנותנין ‘צדקה’, על-ידיה נעשין גרים כנ”ל, ועל-ידיה נשלם ה‘מזבח’, שהוא בחינת: “שלחנו של אדם”, דהינו: שזוכין לאכל בקדשה. ואזי נשלם השכל. ואזי זוכין לראות אור הצדיק. ועל-ידיה מקבלין מפנו ‘ראה ואהבה’ כנ”ל.

“שאל שאל האיש לנו ולמולדתנו” (בראשית מג. ז)

לו. ח”א רנט - דע: שיש עצים, שפשעושוין מהם מטה, הם מסגלים להולדת בנים ולגדלם. וכן להפך יש שאינם מסגלים. וזה מרמז בפסוק (בראשית מג. ז): “שאל שאל האיש לנו ולמולדתנו”. ואיתא במדרש (בראשית דב. צא. י): “אפלו עצי עריסותינו גלה לנו”. כי על-ידי עצי המטה, על-ידיה סגלת ההולדה.

“קחו מזמרת הארץ בכליכם, והורידו לאיש מנחה, מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים” (בראשית מג. יא)

לח. ח”ב סג - דע: כי יעקב אבינו בששלח את בניו עשרת השבטים ליוסף, שלח עמהם נגון של ארץ ישראל. וזה סוד (בראשית מג. יא): “קחו מזמרת הארץ בכליכם” וכו’, בחינת זמרה ונגון ששלח על-ידם ליוסף, וכמו שפרש רש”י: “מזמרת - לשון זמר” וכו’ [שהכל מזמרים עליו כשהוא בא לעולם].

כי דע: כי כל רועה ורועה, יש לו נגון מיוחד לפי העשבים ולפי המקום שהוא רועה שם. כי כל בהמה ובהמה, יש לה עשב מיוחד שהיא צריכה לאכלו. גם אינו רועה תמיד במקום אחד. ולפי העשבים והמקום שרועה שם, כן יש לו נגון. כי כל עשב ועשב יש לו שירה שאומר, שזה בחינת “פרק שירה”, ומשירת העשבים, נעשה נגון של הרועה וכו’.

ועל-ידי שהרועה יודע הנגון, הוא נותן פח בהעשבים, ואזי יש מרעה לבהמות, ויש לבהמות לאכל.

גם ה‘נגון’, הוא טובה להרועה בעצמו, כי מחמת שהוא תמיד בין בהמות, היה אפשר שימשיכו ויורידו אותו מבחינת רוח האדם לרוח הבהמיות, עד שירעה הרועה

"ואל שדי יתן לכם רחמים" (בראשית מג, יד)

מא. ח"ב ח. ב - ש"י - הוא בחינת רחמנות דקדושה, בבחינת (בראשית מג, יד): "ואל שדי יתן לכם רחמים" - שהוא בחינת תפלה, שהוא שדוד המערכות (עין בפנים ענין רחמנות דקדושה, ורחמנות דסגרא אחרא).

מב. ח"ב סב - אלה מסעי בני ישראל (במדבר לג, א). איתא במדרש (מוכא בעשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו): "שמסעי בני ישראל", דהינו הנסיעות שבני ישראל נוסעין ממקום למקום, הם מכפרין על "אלה אלקיך ישראל" (שמות לב, דח), הינו על פגם עבודה זרה. פי אפלו בשאין עובדין עבודה זרה, יש פגם עבודה זרה - פי מלקול האמונה היא גם כן בחינת עבודה זרה וכו', ועל ידי הנסיעות של ישראל, נתכפר וכו'. וכל זמן שיש עבודה זרה בעולם, חרוץ אף בעולם" (ספרי ראח). נמצא: בשנתכפר פגם עבודה זרה, נמתק החרוץ אף, ונמשך רחמנות.

ועקר הרחמנות הוא בבחינת (בראשית מג, יד): "ואל שדי יתן לכם רחמים" - "לכם" דיקא, הינו: שישם יתברך יתן לנו הרחמנות, שימסר את הרחמנות בידינו. פי אצלו יתברך יכול להיות: שגם החולאת הקשה וכל היסורין הם הרחמנות שלו, פי בודאי כל מה שהשם יתברך עושה להאדם, אפלו יסורין קשים, הכל הוא רק רחמנות.

אבל אנו מבקשים: שיתן וימסר בידינו את הרחמנות, פי אין אנו מבינים הרחמנות שלו, וגם אין אנו יכולין לקבל אותו הרחמנות שלו הנ"ל. רק שהשם יתברך יתן בידינו את הרחמנות - שאנחנו בעצמנו נרחם עלינו, ואצלנו הרחמנות בפשיטות, להתרפא מן החלי וכיוצא בזה.

וזהו: ישראל ל' - ראשי תבות: "אל שדי יתן לכם רחמים" - בנ"ל, פי הרחמנות נעשה על ידי "מסעי בני ישראל".

"אלקים יחנה בני" (בראשית מג, כט)

מג. ח"א א - איש הישראלי צריך תמיד להסתפל בהשכל של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר - כדי שיאיר לו השכל שיש בכל דבר, להתקרב להשם יתברך על ידי אותו הדבר. פי השכל הוא אור גדול, ומאיר לו בכל דרכיו, כמו שכתוב (קהלת ח, א): "חכמת אדם תאיר פניו" - והחכמה והשכל הוא החיות של כל דבר, כמו שכתוב (שם ג, יב): "החכמה תחיה וכו'".

את עצמו. ועל ידי הנגון נצול מזה, פי הנגון הוא התבררות הרוח שמבררין רוח האדם מן רוח הבהמה, פי זהו עקר הנגון: ללקט ולברר הרוח טובה, במבאר במקום אחר (לקוטי מוהר"ן ח"א נד, ו). ועל כן על ידי הנגון נצול מרוח הבהמיות.

ויש חלוקים רבים בנגינה, פי יש נגון שלם, ויש נגון שהוא בכמה בבות, ויכולים לחלקו לבבות וענינים. - ודע: שהמלך יש לו כל הנגון בלו בשלמות, אבל השרים אין להם רק איזה חלק בנגון, כל אחד לפי מקומו. - ועל כן אמר דניאל לנבוכדנצר (דניאל ד, יד): "אנת הוא אילנא וכו', ומזון לכלא בה". פי נבוכדנצר שהיה מלך ויש לו כל הנגון, על כן על ידי נמשך כל המזון - פי המזון נמשך על ידי הנגון בנ"ל.

ועל כן יעקב אבינו, אף שלא היה יודע אז שהוא יוסף, רק כפי מה שספרו לו השבטים הנהגותיו של יוסף - שלח לו נגון השף לשר במותו, כפי מה ששמע מבניו דרכיו והנהגותיו. פי יעקב רצה לפעל אצלו על ידי הנגון מה שהיה צריך, על כן שלח לו אותו הנגון של ארץ ישראל.

וזהו שאמר לבניו: "קחו מזמרת הארץ בכליכם" - הינו: שיקחו בחינת הנגון הנ"ל, שהוא בחינת "זמרת הארץ" בנ"ל, בפלים שלהם. והורידו לאיש מנחה, מעט צרי, מעט דבש, נכאת ולט, בטנים ושקדים" - הם בחינת משקולות ומדות הנגון - פי הנגון נעשה מצדולי הארץ בנ"ל.

[בחינת מוהר"ן תקפה: פעם אחת ספרו לפני רבנו ז"ל, מנסיעת הרב הקדוש מברדיטשוב ז"ל ליאס, ואיך שאסף שם מוזן הרבה, אמר רבנו ז"ל: נגון טוב מזה, ובפרט נגון של ארץ ישראל בודאי טוב מזה. אם היו לוקחין בעל תאנות מוזן שעליו דרשו רז"ל (ברכות נד. - על דברים ג, ה): "ובכל מאדך - יש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו" - אף על פי כן אם היו מראין לפניו נגון של ארץ ישראל, היה נתבטל אצלו כל תאנותו אל המזון].

"וכסף משנה קחו בידכם" (בראשית מג, יב)

- ענין שפע בפולה -

לט. ח"א נח, ד - עין לעיל בפסוק (בראשית מא, מג): "וידרב אתו במרפבת המשנה".

מ. ח"ב מ, בסוף - אין אדם מת וחצי תאנותו בידו (קהלת ירבה א). נמצא: שאין ממלא תאנותו ורצונו במזון לעולם, פי תמיד חסר לו. אבל יש בחינת שפע בפולה, בחינת (איוב כב, כח): "וכסף תועפות לך", שהוא לשון 'פפול'. נמצא: שבה השפע נתמלא רצונו, מאחר שהיא 'פפולה' (ולא סים רבנו ז"ל).

וְזֶה בְּחִינַת 'עֵקֶב' - כִּי 'עֵקֶב' זָכָה לְבִכּוּרָה, "שֶׁהוּא 'רֵאשִׁית', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֻכְמָה'" (זהר משפטים קכא: תקוניי זהר ל), כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים קיא, י): "רֵאשִׁית חֻכְמָה".

אֵךְ מִחֻמַּת שְׂאוֹר הַשֶּׁכֶל גָּדוֹל מְאֹד - אִי־אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת אֵלָיו, כִּי אִם עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'נוֹן', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מַלְכוּת' וְכוּ'. - וְאִזִּי מְקַבֶּלֶת הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא בְּחִינַת 'נוֹן', 'חַיּוּת' מִן הַחֻכְמָה שֶׁהִיא בְּחִינַת 'חַי'ת'. וְנִתְחַבֵּר וְנִתְקַשֵּׁר הַח' וְהַנ', וְנַעֲשֶׂה "אוֹר הַלְבָנָה בְּאוֹר הַחֻמָּה" (ישעיה ל, כו).

וְעַל־כֵּן 'עֵקֶב' שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשֶּׁכֶל בְּנ"ל - זָכָה לְ'ח"ן' - כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לג, יא): "כִּי חֲנַנִי אֱלֹקִים". וְעַל־כֵּן בִּרְךְ אֶת הַשְּׂבָטִים בְּ'ח"ן', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שם שם, ה): "הַיְלָדִים אֲשֶׁר חֲנַן" וְכוּ'. וּבִגְיֻמִּין לֹא הָיָה אֵז, וְעַל־כֵּן בִּרְכוּ יוֹסֵף בְּ'ח"ן', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שם מג, כט): "אֱלֹקִים יַחַדְּךָ בְּנִי".

"הַבְּקָר אוֹר וְהָאֲנָשִׁים שִׁלְחוּ הָמָּה וְחִמְרֵיהֶם" (בְּרֵאשִׁית מד, ג)

מד. ח"א לת, ב'ד-בסוף - כְּשֶׁפּוֹגְמִין הַדְּבּוּר, אֵז עַל־יְדֵי הַפֶּגֶם, נַעֲשֶׂה מְרוּחַ פִּי, 'רוּחַ סְעָרָה' וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עָשָׂה דְבָרוֹ" - שְׁעוֹשִׂים וּמִתְקַנִּים הַדְּבּוּר, וּמַעֲלִים אוֹתוֹ מִבְּחִינַת 'רוּחַ סְעָרָה'.

וּבְנִי־אָדָם שֶׁדָּנִים כָּל אָדָם לְכַפֵּי־חֻבָּה, וְחוֹקְרִים תְּמִיד עַל חוּבוֹת בְּנֵי אָדָם, הֵם מִבְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו, יג): "קֹץ כָּל בְּשָׂר", כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (איוב כח, ג): "קֹץ שָׁם לַחֲשָׁךְ וּלְכָל תְּכַלִּית הוּא חוֹקֵר" (זהר נח סג. מִקֶּץ קצג. זֶהר־חֲדָשׁ נח כו). - שֶׁהוּא חוֹקֵר תְּמִיד לַעֲשׂוֹת תְּכַלִּית וּכְלִיּוֹן לְכָל דָּבָר, וּלְעוֹרֵר דִּין וּלְהַלְשִׁין וּלְקַטְרֵג וְכוּ'.

וְצִרִיךְ כָּל אָדָם לְדַאֵוֹת, לְאֲכַפֵּי־אֵם סְטָרָא ד"קֹץ כָּל בְּשָׂר", תַּחַת הַדְּבּוּר שֶׁל הַקְּדָשָׁה וְכוּ'. וּכְשֶׁהוּא כּוֹפֵף אֶת 'רוּחוֹ סְעָרָה', דְּהִינּוּ: שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנּוּ כָּל הַדְּבּוּרִים שֶׁנִּפְּלוּ לְתוֹכּוֹ, אֵז: "יָקָם סְעָרָה לְדֻמָּמָה" (תְּהִלִּים קז, כט).

וְתִקּוֹן הַדְּבּוּר, לְהַעֲלוֹת הַדְּבּוּר לְשָׂרְשָׁה - הוּא עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁלוֹמְדִין בְּצַר לְאָדָם, בְּעֻנְיּוֹת וּבְדַחְקוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'לִילָה'. וְחֲז"ל אָמְרוּ (תְּגִינָה יב): "הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּלִילָה, מוֹשְׁכִין עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בַּיּוֹם". 'חֶסֶד' הוּא בְּחִינַת "בְּקָר דְּאַבְרָהָם". כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בְּזֶהר (מִקֶּץ רג. על בְּרֵאשִׁית מד, ג): "'הַבְּקָר אוֹר' - דָּא 'בְּקָר דְּאַבְרָהָם'; וְהָאֲנָשִׁים שִׁלְחוּ' - אַנּוּן מְאִרֵי דְדִינִין'; הָמָּה וְחִמְרֵיהֶם' - אַנּוּן וְכָל 'סְטָר מְסֻבָּא'. וְכְמוֹ שֶׁפְּתוּב (רוֹת ג, יג): "שְׂכַבֵי עַד הַבְּקָר" - אִזִּי נּוֹפְלִים כָּל הַמְּקַטְרָגִים הַשּׁוֹלְטִים עַל הַדְּבּוּר, וְאִזִּי הַדְּבּוּר יוֹצֵא בְּשִׁיר וְשִׁבַח וְהַלֵּל לְהַקְדוּשֵׁי בְרוּךְ־הוּא, וְאִזִּי: "בְּרַךְ יַחַד בּוֹכְבֵי בְקָר" וְכוּ' (איוב לת, ז).

וְזֶה (שְׁמוֹת טו, ד): "וּמִבְּחַר שִׁלְשִׁי טַבְּעוּ בַּיּוֹם". הַתּוֹרָה נִקְרָא: "אוֹרֵיתָא תְּלִיתָאִי" (שְׁבַת פח.). "וּמִבְּחַר" דָּא אַבְרָהָם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (נְחֻמָּה ט, ז): "אֲשֶׁר בְּחָרְתָּ בְּאַבְרָם".

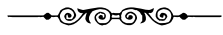
פְּרוּשׁ: עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, שְׁעַל־יְדֵה נִתְעוֹרֵר מִדַּת 'אַבְרָהָם' - עַל־יְדֵה נִתְתַקֵּן הַדְּבּוּר, וְ"קֹץ כָּל בְּשָׂר" (בְּרֵאשִׁית ו, יג) יִטְבַּע בְּנִקְבָּא דְתַהוּמָא־רַבָּא. וְזוֹ: "טַבְּעוּ בַּיּוֹם סוּף" - 'סוּף' הוּא בְּחִינַת 'קֹץ כָּל בְּשָׂר', שֶׁהוּא דְבוּק בַּיּוֹם הַדְּבּוּר - יִטְבַּע בְּנִקְבָּא דְתַהוּמָא־רַבָּא, עַל־יְדֵי "בְּקָר דְאַבְרָהָם" (זהר מִקֶּץ רג: ועוד), שֶׁנִּתְעוֹרֵר עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה.

"לָמָּה שִׁלַּמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה" (בְּרֵאשִׁית מד, ד)

מה. סֵפֶר הַמִּדּוֹת, דַּעַת לַג - מִי שֶׁמְשַׁלְּמִין לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְרַחֵם עָלָיו, וְנוֹתֵן לוֹ שֶׁכֶל גָּדוֹל בְּעִבּוּד־תְּהוּמָא־הַבּוּרָא.

"לָכוּ אֵל יוֹסֵף, אֲשֶׁר יֹאמֵר לָכֶם תַּעֲשׂוּ" (בְּרֵאשִׁית מא, נח)

מו. עָלִים לְתַרּוּפָה, מִכְּתַב הַסְּתַלְקוֹת מוֹהַר־נ"ת ז"ל וְצֹאֲתוֹ - אָמַר לְרַבֵּי נַחֲמָן מְטוֹלְטְשִׁין: "לָכוּ אֵל יוֹסֵף, אֲשֶׁר יֹאמֵר לָכֶם תַּעֲשׂוּ" (בְּרֵאשִׁית מא, נח) - הַעֲקָר הוּא 'הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים'.

- הַמַּפְתַּח לְלִקּוּטֵי הַלְכוּת' - עֲנִינֵי 'חֲנֻפָּה' (אַרְח־חַיִּים' ח"ב)

א. הַלְכוּת בְּצִיעַת הַפֶּת - הַלְכָה ה, יג'ד'טו'טז'יז'יח'כג'כד'כה'כו'כז'כח'כט
(עַל־פִּי לְקוּטֵי־מוֹהַר־נ"ת ח"א יד, 'לְהַקְשִׁיף שְׁלוֹם')

תִּקְוָה הַגֵּם שֶׁל חֲנֻפָּה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר - הוּא לְהַכְנִיעַ מַלְכוּת 'נוֹן' הַרְשָׁעָה שֶׁמִּתְגַּבֵּרֶת בְּכָל פַּעַם, בְּחִינַת "נוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעֻמָּד", בְּחִינַת "טִיט הַיְנוּן", שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַפְּנִיעוֹת וְהַעֲפוּבִים מִעִבּוּדֵת הַבּוּרָא יִתְבַּרְךְ, שֶׁמְשַׁתְּטָחִים לְפָנָיו וּמְפַסְּקִין מְאֹד מְאֹד כְּמוֹ נֶהָר מִמַּשׁ, הַנִּמְשָׁכִין מִבְּגָדִים הַצֵּאִים שֵׁשׁ לְכָל אָדָם כָּל זְמַן שֶׁלֹּא תִקֵּן חֲטָאֵיו, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַנְּפִילוֹת וְהַתְּרַחֲקוֹת מִהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךְ, וְעַל־זֶה צִעַק דָּוִד (תְּהִלִּים סט, ג'טו): "טַבְּעִתִּי בַּיּוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעֻמָּד", "הַצִּילֵנִי מִטִּיט וְאֵל אֲטַבְּעָה".

וְעַקֵּר הַגֵּם וְהַיְשׁוּעָה לְהַנְצִל מֵהֵם, הוּא עַל־יְדֵי הַפְּנִיעִים, בְּחִינַת הַצְּדִיקֵי־אֲמַת' שֶׁנִּקְרָאִים 'פְּהַנִּים'. הֵינּוּ: עַל־יְדֵי הַצְּדִיקִים שֶׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה תְּמִיד, וּמְעוֹרְרִין בְּכָל עַת 'שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְעוֹרְרִין הַכָּל לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּבֵּרִין בְּכָל פַּעַם לְשַׁבֵּר הַפְּנִיעוֹת הַנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת 'חֲנֻפָּה', בְּחִינַת "חֲנֻכַּת הַבַּיִת־הַמְּקוֹדֵשׁ", בְּחִינַת גָּדֵל הַמַּעֲלָה שֶׁל בְּתִיב־בְּנִסִּיּוֹת וּבְתִיב־מְדֻרְשׁוֹת שֶׁעוֹסְקִים בָּהֶם בַּתּוֹרָה. כִּי עַקֵּר הַטְּהָרָה מִבְּגָדִים־הַצֵּאִים, הוּא עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה שֶׁנִּקְרָאֵת: "בְּאֵר מַיִם חַיִּים" (בְּרֵאשִׁית

כו, יט; שירי-השירים ד, טו), כי ה'תורה' היא 'מקור מים חיים', שמתהרת מכל הגלולים והטנופים, בחינת (חזקאל לו, כה): "וזרקתי עליכם מים טהורים" וכו', כי 'מימי התורה' מטהרים מהם, וזוכין ל'בגדים נקיים', בחינת 'בגדים לבנים'.

וזו בחינת "נר חנכה", בחינת (משלי ה, כג): "כי נר מצוה ותורה אור", כי עקר ה'כבוד', שהוא בחינת אור הנר של חנכה - עקר עלייתו עלי-ידי ה'תורה' (כמבאר בתורה י"ד להמשיך שלום).

וצריך לזהר: שיהיה עסק התורה בקביעות גדול. ואפלו מי שאינו עוסק בתורה כל היום, פ"אם איזה עתים ושעות, עלי-כל-פנים צריך לזהר, שיהיה אלו העתים והשעות בקביעות גדול בכל יום, חק ולא יעבר, פדי שיברח בכל פעם, למקור מים חיים, המטהרים מכל הטמאות והבגדים-הצואים.

וזו בחינת ה'שמן של נר חנכה' - שעל-ידי ה'דלקת נר חנכה', אנו זוכין להמשיך ה'דעת הקדוש' של ה'תורה', בחינת (שמות לו, כהלא) "שמן משחת קדש", הנמשך על-ידי ה'צדיקי-אמת', שעל-ידי-זה נטהרים מה'בגדים-הצואים' שמהם כל ה'מניעות', וזוכין ל'בגדים-לבנים', בבחינת (קהלת ט, ח): "בכל עת יהיו בגדיך לבנים, ושמן על ראשך אל יחסר", שעל-ידי ה'שמן של נר חנכה', זוכין ל'בגדים-לבנים'. - וזהו "אל יחסר" דיקא, שצריכין לזהר: שלא יהיה נחסר ה'שמן' שהוא עסק התורה' לעולם, שיעסק בתורה כנהר שאינו פוסק וכמעין המתגבר.

וזו מה שכתוב בכונות (פרי-עץ-חיים, חנכה ופורים פ"ד): שעקר הארת נר חנכה, הוא על-ידי בחינת השם 'נחל', שהוא ראשי-תבות "להדליק נר חנכה". הינו בחינת ה'תורה', שהיא בחינת "נחל נובע" (משלי יח, ד), בחינת "בנחלים נטיו" (במדבר כד, ו), "שמטהרין את האדם כמו נחל נובע" (ברכות טז, א) - שזהו בחינת "רבבות נחלי שמן" (מיכה ו, ז).

פי עקר ה'הדלקה' - להמשיך קדשת השמן, שהוא בחינת קדשת דעת התורה, בלי הפסק, דהינו שלא יפסק ויתבטל חסו-ושלום מדברי-תורה, בכל מה שיעבר עליו, שזהו בחינת (במדבר ח, ד): "וזו מעשה המנרה מקשה זהב עד ירכה עד פרחה 'מקשה' היא" - שהיא לשון 'קשי' ו'עקשנות', שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת-השם מתחלה ועד סוף, כמבאר במקום אחר (לקוטי-מוהר"ן ח"ב מ"ח).

וזו בחינת: שבפרשת "ואתה תצוה", נסמך 'שמן המנורה' (שמות כז, כ"א), לפרשת 'בגדי כהנה' (שם כח).

שעל-ידי 'שמן המנורה', בחינת 'נר חנכה' - זוכין ל'בגדים-לבנים', בחינת 'בגדי כהנה'; ועל-כן היה הנס של חנכה, על-ידי הכהנים שלובשין בגדי כהנה; ועל-כן הם 'שמונה ימי חנכה', כנגד 'שמונה חוטים שבציצית', שהם בחינת 'בגדים-לבנים', שזהו בחינת 'שמונה בגדי כהן-גדול'.

וזו בחינת "נר חנכה מוסיף והולך" (שבת כא:). שעל-ידי תקף הנס של חנכה, זוכין להוסיף וליכף ולהאיר בכל יום יותר ויותר, עד שזוכין ליום השמיני, בחינת 'בינה' 'אמא עלאה', שהוא שרש התורה, שכלולה מ'שבועת ימים', 'שבע מדות', בחינת 'שבועה קני המנורה', ששרשם ב'בינה', שהוא 'שרש נשמות ישראל'. - שצריכין לעסק בתורה, עד שיעזרו על-ידי 'שרשי הנשמות שבבינה', "אם כל חי" (בראשית ג, כ), שרש התורה. ועל-ידי-זה זוכה כל-אחד להאיר בביתו, בחינת קדשת הדלקת המנורה הטהורה, שהוא בחינת המשכת ההארה משרש נשמתו, שנמשך על-ידי ה'צדיקי-האמת'.

וזו בחינת "חנפת הבית-המקדש" שנמשך בחנכה. פי ב'בית-המקדש', שם שרש התורה, שהם הלוחות והספר-תורה שהיה מנח בקדשי-קדשים, ושם היו יושבין הסנהדרין, "פי מציון תצא תורה" (ישעיה ב, ג; מיכה ד, ב), ושם נטהרין מכל החטאים והבגדים-הצואים, על-ידי התורה היוצאת משם.

ומצות הדלקת נר חנכה, הוא "מחוץ לפרכת" (שמות כז, כא), כנגד "ארון העדות" (שמות כה, כב), ששם ה'לוחות' שרש התורה, ששם עקר שרשי נשמות ישראל. פי עקר הדלקת המנורה - פדי להמשיך על ישראל הארת שרשי נשמותיהם שבתורה, שנמשך על-ידי ה'צדיק, ובבית-המקדש לא היה יכול להדליק הדלקה קדושה זאת, פי אם הכהן בהיכל על המנורה הטהורה.

ועתה על-ידי שהספרא-אחרא, בחינת מלכות יון הרשעה, רצו לבטל עבודת בית-המקדש לגמרי, ולהשפיע תורתו וכו'. חמל עלינו השם-יתברך, ועמד לנו בעת צרותינו, עד שנתהפך מהפך אל הפך. פי אדרבא, על-ידי תקף הנס, נתוסף לנו מצות 'הדלקת נר חנכה' בכל שנה, שעל-ידי-זה זוכה כל אחד מישראל, להאיר בביתו בחינת קדשת הדלקת המנורה הטהורה, בחינת המשכת ההארה משרש נשמתו, פנ"ל.

ועל-כן נקרא 'חנכה', פי זה עקר ה'חנוכה', לכנס לעבודת השם-יתברך, על-ידי שממשיכין על-עצמו ההארה, משרש נשמתו שבתורה, שנמשכת על-ידי ה'צדיק האמת, שזהו בחינת הדלקת נר חנכה, פנ"ל.

היא בחינת אור הנקדה הנ"ל, והם רצו להשפיע ולהעלים אור הנקדה לגמרי חסוֹשָׁלוֹם.

וזהו בחינת "הדלקת נר חנפה", בחינת "לאמשכא משח רבות קדשא" (זהר ויקרא ז: אמור פח: קד: ועוד), שִׁמְמִשִּׁיךְ בחינת "שמן משחת קדש", בחינת 'הארת המחין, מהנקדה הכלליות שהוא הצדיק. ועל־ידיִיזה מדליק אור הנקדה הקדושה שפאירה בבחינת אור ונר, בחינת "נר מצוה ותורה אור" (משלי ו, כג), כי הנקדה הקדושה, היא בחינת "תורה אור", ומבטלת כל החשכות וכל אהבות הנפולין, ומקשרת הלב להשם־יתברך.

וזה בחינת קרפנות הנשיאים שקורין בחנפה, בחינת ה'קרפנות' - שכלם היו על־ידי הפהן שהוא בחינת אהבה, שהיה לו פח להעלות החיות מאהבות הנפולין, אהבות הבהמיות - שמהם באים כל החטאים - אל אור הנקדה הקדושה, ששם שורה 'אהבה' דקדשה, בחינת 'פהן', שעל־ידיִיזה נתבטלין כל התאוות וכל החטאים, בחינת "על כל פשעים תכסה אהבה" (שם י, יב); וזה בחינת שהקריבו אותם הנשיאים' דיקא, כי הנשיאים' הם בחינת צדיקיהדור, בחינת נקודה הכלליות, שמהם מאירין הנקדות של כל אחד; ועל־כן עקר החנוף על ידם, כי "חנכת המזבח" (במדבר ז, יח), דהינו לחנכו בקדשה ולהעלותו מחל לקדש, זה נעשה רק על־ידי בחינת אור הנקדה הנ"ל, שעל־ידיִיזה מקשרין הלב, ומכניעין ומבטלין חיות הסטרא־אחרא, ונתחנכין ועולין מחל לקדש.

וזה בחינת חנפה, לשון חנוף. כי עקר החנוף של כל אדם בעבודת־השם, הוא על־ידי אור הנקדה הקדושה הנ"ל, דהינו: א) שמקבל מאור הנקדה של הצדיק. ב) ואחר־כך מקבל כל אחד מנקדת חברו. ג) ואחר־כך מנייה וביה, על־ידי שמדבר בינו לבין קונו. - ועל־ידיִיזה מאיר הנקדה ומקשר הלב להשם־יתברך, ונתבטלין כל החרפות והשבירות, דהינו אהבות רעות, ועולה מחל לקדש; נמצא: שעקר החנוף לכנס אל הקדשה, הוא על־ידי התבודדות ושיחה בינו לבין קונו.

וזה בחינת מה שחשבו רבותינו ז"ל שלש בחינות במצות הדלקת נר חנפה (שבת כא:): - כנגד שלש נקודות הנ"ל. א) "נר חנפה איש וביתו" - זה בחינת נקודה הכללית. כי כל איש בביתו, הוא בחינת נקודה הכללית נגד האנשים שתחתיו. ב) "והמהדרין נר לכל אחד" - זה בחינת הנקדה שיש בכל אחד, להאיר ולעזור לב חברו. ג) "והמהדרין מן המהדרין מוסיף והולך" - זה בחינת הנקדה של כל אחד שמאיר מנייה וביה. וזהו "מוסיף והולך", שעל־ידי שמעורר תמיד בעצמו אור נקדתו,

על־ידיִיזה אורו מוסיף והולך ומאיר בכל יום יותר ויותר, עד שזוכה ליום השמיני, בחינת שמונת ימי חנפה, שהם שלמות אור הנקדה, בחינת צדיק, בחינת מילה שנתנה לשמיני, בחינת אור הנקדה הנ"ל. וזה גם־כן בחינת ה'שלשה יחודים' הכלולים בהדלקת נר חנפה, כמבאר בכוננות (פריעץ־חיים, חנפה ופורים פ"ד) - כנגד 'שלש נקודות' הנ"ל.

וזה בחינת (שבת שם): "מצות נר חנפה, משעת יציאת הפוכבים, עד שתכלה רגל מן השוק". יציאת הפוכבים, זה בחינת (דניאל יב, ג): "מצדיקי הרבים בפוכבים" - הינו אור הנקדות הנ"ל, שהם בחינת 'מצדיקי הרבים', כי על ידם נכנסין אל הקדשה, והם בחינת 'צדיק', ועל־כן נקראים 'מצדיקי הרבים'. וזהו 'פוכבים', בחינת "פוכבי אור" (תהלים קמח, ג), כי הנקדה מאירה 'פוכבים'. וזהו "עד שתכלה רגל מן השוק" - שעל־ידי 'אור הנקדה', נתבטלת 'שבירת לב', ועולין 'רגלי' הקדשה מהסטרא־אחרא שמקומה ב'שוק'.

ועל־כן ימי חנפה הם ימי תפלה והודאה, כמו שאומרים (ועל הנסים): "וקבעו שמונת ימי חנפה אלו להודות ולהלל" וכו'. כי עקר התפלה וההודאה, הוא בבחינת אור הנקדה הנ"ל, שמאירין "פי ידבר חכמות" (תהלים מט, ד), אל ה'לב'.

ובשביל זה קורין 'פרשת מקץ' בחנפה - כי זאת הפרשה מדברת מיוסף הצדיק שזכה להיות מלך, בחינת "יוסף הוא השליט" (בראשית מב, ו), וכל בני־ישראל באו אליו - כי כלם צריכים לקבל ממנו, כי הוא בחינת נקודה הכללית.

וזה בחינת הצדקה שנותנין בחנפה, זה בחינת "צדיק חונן ונותן" (תהלים לז, כא). כי אצל 'יוסף הצדיק', שם שורה 'אהבה דקדשה', בחינת 'אהבת חסד', בחינת 'אברהם'. ועל־כן הוא גומל חסד עם הכל, בחינת "ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו" (בראשית מז, יב); ועל־כן בחנפה שצריכין להמשיך אור הנקדה על־ידי נר חנפה, שתאיר בחינת הנקדה אצל כל אחד ואחד, על־כן מרבין אז בצדקה.

ג. הלכות ברפת המזון - הלכה ג, י
(על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א לד, יצאתם תהיו לי ממלכת כהנים)

על־כן אמרו היננים (בראשית־דב"ה ב, ד): "פתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל". כי ישראל נקראין "חלק אלוק ממעל", בחינת "כי חלק ה' עמו", וכן השם־יתברך נקרא 'חלקנו וגורלנו', כמו שכתוב (תהלים טז, ה): "ה' מנת חלקי וכוסי", בחינת (במדבר יח, כ): "אני חלקה ונתחלתה".

כי על-ידי שפחר בנו ונתן לנו את תורתו, על-ידי-זה מסר רצונו בידנו, והממשלה בידנו, שיהיה רצונו פרצונו, בחינת "ישראל ממשלותיו" (תהלים קיד, ב), בחינת "מי מושל בי צדיק" (מועד-קטן טז). וכמו שיש לאדם חלק ונחלה שהוא מושל בו לעשות פרצונו, כמו-כן בפיוכל ישראל מושלים בו יתברך, ועל-כן נקרא חלקם ונחלתם. ועל-כן רצו שייכתבו ישראל שאין להם חלק בו יתברך, שאין להם ממשלה בו יתברך, בבחינת 'חלק ונחלה', כי רצו חסד-שלום לבטל הממשלה של ישראל, על-ידי שהתגברו להשכיח תורתו. שעקר הממשלה שלנו בו יתברך, הוא על-ידי שמסר בידנו תורתו, שהוא רצונו.

ד. הלכות ברפת המזון - הלכה ד, ט"י-א"ב-ט"ו-יח

(על-פי לקוטי-מוה"ר ח"ב מ, מי שידע מארץ-ישראל)

מצות הדלקת נר חנכה - הוא להמשיך ולגלות אור ה'התפארות', שהשם-יתברך מתפאר תמיד עם עמו ישראל. כי "מלכות יון הרשעה עמדה על ישראל להשכיחם תורתו" (ועל הנסים), כי התקנאו בה'התפארות' שהשם-יתברך מתפאר בנו על-ידי קיום התורה והמצוות, ובה'התפארות' שאנו מתפארים ושמחים בו יתברך.

ועל-כן "בשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום" (שבת כא:) - נעשה הנס בגרות המנורה, וקבעו לדורות להדליק נר חנכה (שם). כי עקר האור נמשך מאור ה'התפארות' הזאת שהשם-יתברך מתפאר בישראל במעשיהם הטובים, שאז מאיר אור גדול בכל העולמות, ונדלקין ומאירין כל הנרות והאורות העליונים.

ומאור ה'התפארות' הזאת, אנו ממשיכין אור הקדוש והנורא הזה של נר חנכה הקדוש, על-ידי תקף הנס שעשה השם-יתברך עמנו אז, שעל-ידי-זה נתגלה ה'התפארות' שהשם-יתברך מתפאר בנו עדין בכל דור ודור, ועושה נסים ונפלאות גדולות בשבילנו. ועל-ידי התגלות ה'התפארות', מאירין כל האורות, ומשם אנו ממשיכין אור הנר של חנכה.

וזה האור הקדוש של נר חנכה - מצוה לראותו. כי עקר הדלקת נר חנכה, הוא להמשיך למטה אור ה'התפארות' הזאת, כדי להרגיש טעם המתוק והקדוש של ארץ-ישראל (פמבאר בפנים התורה). כי בחנכה, צריכין להמשיך קדשת ארץ-ישראל, לתקן פגם המוגלים שהוציאו דבה על הארץ, ופגמו בארץ-ישראל (כמו שכתב רבנו ז"ל בהתורה 'פי מרחם ונהגם' - לקוטי-מוה"ר ח"ב ז), על-כן אנו צריכין עכשו לגלות הטעם הקדוש של ארץ-ישראל. וזה נעשה על-ידי הדלקת נר חנכה, שעל-ידי-זה נתגלה אור

ה'התפארות' שהשם-יתברך מתפאר בישראל, שעל-ידי- זה נמשך קדשת ארץ-ישראל בכל מקום שמסתפלין בו, כי ארץ-ישראל מקבלת קדשתה מאור ה'התפארות' הזאת. ועל-כן נקרא ארץ-ישראל, בחינת "ישראל אשר בך אתפאר" (ישעיה מט, א).

ועל-כן מצוה לראות ולהסתכל בנר חנכה. כי על-ידי-זה שזוכין לראות ולהסתכל על אור ה'התפארות', שהוא בחינת תפלין של השם-יתברך, על-ידי-זה זוכין לקבל גם-כן התנוצצות המוחין, בחינת תפלין, שזה בחינת השמן של נר חנכה, בחינת (קהלת ט, ח): "ושמן על ראשך אל יחסר" הנאמר בתפלין. כי ה'מוחין' הם בחינת "שמן משחת קדש" (שמות ל, כה-לא), והמוחין הקדושים בוקעין בעינים, ואז עינו בבחינת "עיני ה'" (דברים יא, יב), שבכל- מקום שמסתכל בעיניו, נמשך שם 'קדשת ארץ-ישראל', ואזי מרגישין טעם ארץ-ישראל, וחוזרין ומשתוקקין באמת לארץ-ישראל. ובזה מתקנין פגם המוגלים שהוציאו דבה על ארץ-ישראל, ופגמו על-ידי-זה בקדשת ארץ-ישראל.

*

ועל-כן קורין בחנכה 'פרשת הנשיאים'. כי הנשיאים של ישראל, הם בחינת צדיקי-הדור, שעקר ה'התפארות' כלול בהם (פמבאר בפנים התורה) - ואז מגלין אור ה'התפארות' הזאת.

*

וזה בחינת השלש מדרגות שיש במצות נר חנכה (שבת כא:) - דהינו: א) "נר איש וביתו". ב) "והמהדרין נר לכל אחד". ג) "והמהדרין מן המהדרין מוסיף והולך". כנגד שלש בחינות של המשכת קדשת ארץ-ישראל. דהינו: א) בחינת הסתפלות אור עיני ה'. ב) והסתפלות העינים של כל מי שזוכה לראות את הצדיק. ג) והסתפלות הצדיק שהוא כלליות ה'התפארות'.

א) "נר איש וביתו" - זה בחינת שממשיכין אור ה'התפארות', שהוא בחינת קדשת ארץ-ישראל שמתגלה על-ידי השם-יתברך בעצמו, על-ידי ה'התפארות' שהוא מתפאר בישראל. וזה בחינת "איש וביתו", שהשם-יתברך הוא הבעל-הבית של העולם.

ב) "והמהדרין נר לכל אחד ואחד" - זה בחינת אור ה'התפארות' שנתגלה אצל כל אחד ואחד, על-ידי שזוכה לראות אור ה'התפארות' הזאת, על-ידי שמסתפל בהצדיק שהוא עקר ה'התפארות' של ישראל (בעת הקבוץ שמתקבצים אליו). וזאת ה'התפארות' מאיר יותר, שגם אנחנו זוכין לבחינת 'עינים' אלו; ואז מאירה קדשת ארץ-ישראל יותר ויותר; כי כל מה שנמשך קדשת ארץ-

יִשְׂרָאֵל בְּיוֹתֵר, אִפְלוּ לְחוּץ-לְאֶרֶץ, מֵאֵרֶה אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל
מִמֶּשׁ בְּאֹר גְּדוֹל וְנִפְלֵא יוֹתֵר, וּמִשְׁתוֹקֵקִים וּמִתְגַּעְגְּעִים
בְּיוֹתֵר לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

ג) "וְהַמְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ" - זֶה בְּחִינַת
אוֹר ה' הַתְּפָארוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק בְּעֵצְמוֹ, שֶׁהוּא כְּלוּל מִכָּל
ה' הַתְּפָארוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא מְקַרֵּב כָּל יִשְׂרָאֵל
לְהַשְׁמִיטָתוֹ, וְגַם הַשְׁמִיטָתוֹ מִתְּפָאֵר בּוֹ בְּיוֹתֵר מִכָּל
יִשְׂרָאֵל, מִחֲמַת גְּדֹל צַדִּיקוֹ וְתוֹרָתוֹ וּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים. וְגַם
הַצַּדִּיק זוֹכֵה לְרֵאוֹת ה' הַתְּפָארוֹת שֶׁל הַשְׁמִיטָתוֹ
בְּעֵצְמוֹ, וְעַל-כֵּן הוּא עֹקֵר ה' הַתְּפָארוֹת שֶׁל הַשְׁמִיטָתוֹ
בְּעֵצְמוֹ, וְהוּא זוֹכֵה בְּיוֹתֵר לְבְּחִינַת 'עֵינַיִם', וְעַל יְדוֹ עֹקֵר
הַמְּשַׁכֵּת קִדְשֵׁי אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה בְּחִינַת: "מְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם"
- שֶׁעֹקֵר ה' הַדְּדוּר' וְה' הַתְּפָארוֹת' עַל יְדוֹ, שֶׁהַצַּדִּיק הוּא
עֹקֵר הַיָּפִי וְהַפָּאֵר, כִּי הוּא מְגַלֵּה כָּל ה' הַתְּפָארוֹת'
וְה' כְּבוֹד' שֶׁהַשְׁמִיטָתוֹ מִתְּפָאֵר וּמִתְּכַבֵּד בְּיִשְׂרָאֵל. וְזֶה
בְּחִינַת "מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ" - שֶׁהוּא מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ וּמִתְחַדֵּשׁ
בְּעִבּוּדָתוֹ בְּכָל יוֹם. וְכִשְׁהַצַּדִּיק מְקַרֵּב הַרְחוּקִים לְהַשְׁמִיטָתוֹ
יְתַבְּרָה, זֶה עֹקֵר ה' הַשְּׁעִשְׁעוּעִים' וְה' הַתְּפָארוֹת' שֶׁל הַשְׁמִיטָתוֹ
יְתַבְּרָה, דְּהֵינּוּ: כְּשֶׁעוֹלָה ה' הַתְּפָארוֹת חֲדָשׁ לְמַעְלָה,
כְּשֶׁנִּתְקַרֵּב וְנִתְנוֹסֵף עוֹד אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל לְהַשְׁמִיטָתוֹ.

וְכֵן מוֹבֵן מִרְבֵּנוּ ז"ל בְּכִמְהָ מְקוֹמוֹת: "שֶׁכָּל ה' הַתְּפָארוֹת'
שֶׁהַשְׁמִיטָתוֹ מִתְּפָאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, אֵינּוּ עוֹלָה כָּלֵל בְּגִיד
ה' הַתְּפָארוֹת הַחֲדָשׁ שֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה, כְּשֶׁמִּתְקַרֵּב אַחַד
מִחֲדָשׁ אֵלָיו יְתַבְּרָה" - עַל-יְדֵי 'צַדִּיק הַדְּדוּר' שֶׁמִּתְחִיל
בְּעֵצְמוֹ בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ, כְּאִלוּ לֹא הִתְחִיל בְּעִבּוּדָתוֹ
מֵעוֹלָם כְּלָל. וּמִחֲמַת זֶה יֵשׁ לוֹ בַּח לְקַרֵּב רְחוּקִים מִמֶּשׁ
בְּכָל עֵת לְהַשְׁמִיטָתוֹ - בְּכַח הַתְּגַבְּרוֹתוֹ שֶׁמִּתְחִיל
בְּעֵצְמוֹ בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ.

וְזֶה בְּחִינַת: "הַמְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין" - הַדְּדוּר דְּהַדְּדוּר,
הַתְּפָארוֹת דְּהַתְּפָארוֹת, בְּחִינַת הַצַּדִּיק שֶׁמוֹסִיף וְהוֹלֵךְ
וּמִתְחִיל בְּעִבּוּדָתוֹ מִחֲדָשׁ בְּכָל פֶּעַם, שְׂזָה עֹקֵר
ה' הַתְּפָארוֹת, כְּנ"ל.

וְזֶה עֹקֵר קִדְשֵׁי חֲנֻכָּה - כִּי עַל-שֵׁם זֶה נִקְרָא 'חֲנֻכָּה',
לְשׁוֹן 'חֲנוּךְ', בְּחִינַת: "חֲנֻךְ לְנַעַר עַל פִּי דְרַבּוֹ", דְּהֵינּוּ:
כְּשֶׁמִּתְחַנֵּךְ אַחַד מִחֲדָשׁ, וּמִתְחִיל לְכַנֵּס בְּעִבּוּדַת-הַשֵּׁם,
שְׂזָה עֹקֵר הַתְּפָארוֹתוֹ יְתַבְּרָה. וּמִשֵּׁם עֹקֵר הַמְּשַׁכֵּת הָאוֹר
שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה - כִּי עֹקֵר הָאוֹר עַל-יְדֵי ה' הַתְּפָארוֹת, וְעֹקֵר
ה' הַתְּפָארוֹת הוּא עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת הַרְחוּקִים שֶׁמִּתְחִילִים
לְהִתְחַנֵּךְ בְּעִבּוּדָתוֹ יְתַבְּרָה.

*

וְזֶה בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר ח. ד): "וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנַרְהַ מִקְשָׁה זָהָב".
"מַעֲשֵׂה הַמְּנַרְהַ" - זֶה בְּחִינַת כָּלֵל ה' הַתְּפָארוֹת' שֶׁהַשֵּׁם-
יְתַבְּרָה מִתְּפָאֵר בְּיִשְׂרָאֵל. "מִקְשָׁה זָהָב" - זֶה בְּחִינַת
שְׂצִרִיכִין לְהִיּוֹת עֹקֵשׁן גְּדוֹל בְּעִבּוּדַת-הַשֵּׁם (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן
ח"ב מ"ח), וּבַפֶּרֶט לְנִסְעַ וּלְבּוֹא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, שְׂזָה עֹקֵר
קִדְשֵׁי אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, וְהוּא עֹקֵר נִצְחוֹן הַמִּלְחָמָה (ש"ס
ח"א כ). וּבּוֹדָאֵי אִי-אֶפְשֵׁר לְנִצְחַת מִלְחָמָה זֹאת, כִּי-אִם עַל-
יְדֵי עֹקְשָׁנוֹת גְּדוֹל מְאֹד.

וְזֶה עֹקֵר ה' הַתְּפָארוֹת' שֶׁהַשְׁמִיטָתוֹ מִתְּפָאֵר בְּיִשְׂרָאֵל,
בְּהִעֲזוֹת וְהַעֲקֵשָׁנוֹת שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁמְפִילִין אוֹתוֹ
בְּכָל פֶּעַם, וְהוּא מִתְחַזֵּק בְּכָל עֵת, וְהוּא עֹקֵשׁן גְּדוֹל, וְאֵינּוּ
מְנַיֵחַ לְהַפִּיל עֵצְמוֹ בְּשׁוּם אַפָּן; וְעַל-יְדֵי הַעֲקֵשָׁנוֹת
בְּעֵצְמוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה בְּאֵמַת לְנִצְחַת הַמִּלְחָמָה וּלְבּוֹא
לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַצִּיּוּרִים הַנִּפְלְאִים שֶׁהֵיוּ
בְּמִנְרָה, 'גְּבִיעִים', וְכַפְתּוּרִים מְשֻׁקְדִים, וְפְרָחִים. כָּל-
זֶה מְרַמֵּז עַל כִּמְהָ מִיְּנֵי גִּוְנֵי ה' הַתְּפָארוֹת' שֶׁהַשְׁמִיטָתוֹ
מִתְּפָאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּלוּלִים מִגִּוְנֵי סְגִיאִין.

וְזֶה בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר ש"ס): "עַד יִרְכָּה עַד פְּרָחָה, מִקְשָׁה"
הִיא" - דְּהֵינּוּ: שֶׁכָּל הַצִּיּוּרִים וְהַפְּרָחִים שֶׁבְּמִנְרָה, שֶׁהוּא
כָּלֵל ה' הַתְּפָארוֹת' שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הַכֵּל זוֹכִין עַל-יְדֵי
'עֹקְשָׁנוֹת' דִּיקָא.

וְעַל-כֵּן הֵיךְ הֵינִי חֲנֻכָּה בְּכַנְיָם - שֶׁהֵם לוֹבְשִׁים בְּגָדֵי
ה' הַתְּפָארוֹת. וְעַל-כֵּן הֵם שְׂמוֹנֵת יְמֵי חֲנֻכָּה - כְּגִיד
שְׂמוֹנֵת בְּגָדֵי כְּהוֹנֵה גְּדוֹלָה, שֶׁהֵם כָּלֵל ה' הַתְּפָארוֹת,
שֶׁמִּשֵּׁם עֹקֵר הָאוֹר שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה. וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ פְּרִשְׁת
"בְּגָדֵי כְּהוֹנֵה" (שְׂמוֹת כח), לְפָרֶשֶׁת "וַיִּקְחוּ אֵלָיךְ שִׁמּוֹן זֵית
זָד" (ש"ס כז, כ"כא), שֶׁהוּא בְּחִינַת גֵּר חֲנֻכָּה. הֵינּוּ כְּנ"ל.

וְזֶה (וְעַל הַנְּפִסִּים): "וַיִּקְבְּעוּ שְׂמוֹנֵת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלָיו, לְהוֹדוֹת
וּלְהַלְלֵהוּ לְשִׁמּוֹן הַגְּדוֹל". כִּי הַהוֹדָאוֹת וְהַהַלְלָה, הֵם
ה' הַתְּפָארוֹת' שֶׁמִּתְחִילִין וּמִשְׁבַּחִין וּמִפְאָרִין אוֹתוֹ יְתַבְּרָה,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הַשְׁמִיטָתוֹ מִתְּפָאֵר וּמִתְגַּדֵּל וּמִתְקַדֵּשׁ
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת - שְׂזָה עֹקֵר קִדְשֵׁי חֲנֻכָּה.

וְזֶה בְּחִינַת הַצַּדִּיקָה שְׂנוֹתָנִין בְּחֻנְכָּה. לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת
הַשְּׁפַע כְּפוֹלָה הַנִּמְשָׁךְ מֵאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל שְׁשֵׁם מְקוֹר
הַבְּרָכָה, בְּחִינַת הַשִּׁמּוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה, בְּחִינַת "וַיִּשְׁמֹן עַל רֵאשׁוֹ
אֵל יַחְסֵר", "אֵל יַחְסֵר" דִּיקָא, דְּהֵינּוּ: שְׂאִין שֵׁם שׁוּם
חֲסָרוֹן; כִּי ה' הַשִּׁמּוֹן הוּא בְּחִינַת 'מַחִין', וְעַל-יְדֵי הַמַּחֵ
וְהַדְּעָה, אֵין חֲסֵר לְאָדָם שׁוּם חֲסָרוֹן. וְזֶה בְּעֵצְמוֹ בְּחִינַת
הֵינִי שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁנִּשְׁלַח בְּרָכָה בְּמַעַט הַשִּׁמּוֹן שֶׁדִּלַּק
שְׂמוֹנֵה יָמִים, הֵינּוּ בְּחִינַת בְּרָכָה וְשְׁפַע כְּפוֹלָה הַנִּמְשָׁךְ
מֵאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, כִּי בְּחֻנְכָּה אֲנִי עוֹסֵקִין לְהַמְשִׁיךְ 'קִדְשֵׁי
אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל'.

ה. הלכות ברפת הודאה - הלכה ו

יִטְכֹּא יִכְבִּי כֹזֵי כַח־כִּטִּיל

(על פי לקוטי מוה"ר ח"א כד, אמצעותא דעלמא)

ימי חנכה הם ימי הודאה, כמו שאומרים (ועל הנסים):
 "וקבעו שמונת ימי חנכה אלו, להודות ולהלל לשמך
 הגדול" - שזהו בחינת 'שמחה' - שממשיכין השמחה
 ממקור השמחה, מקץ האחרון, מבחינת שלמות הגאולה
 שתבוא על-ידי משיח צדקנו, שאז עקר הגדלת השמחה,
 שעל-ידי-יזה נשלם הקדשה, וזוכין להעלות השכינה
 מגלותה, ומעלין החיות והקדשה מהקלפות, עד שזוכין
 להשיג אור האין-סוף שהוא למעלה מנפשין ורוחין
 ונשמתין, בבחינת "מטי ולא מטי"; ועל-ידי-יזה נתברך
 המסדר והמישב את המחין, שהוא בחינת 'בתר'. ואזי
 על-ידי הדיפה והמעבב, אזי מכין המחין בהמישב
 והמסדר, ואתעבידו 'תשע היכלין' וכו'.

וזהו בחינת "נר חנכה". כי מלכות הרשעה התגרו
 בישראל, ורצו לבטל עבודת בית-המקדש ששם עקר
 השמחה, וגם רצו לבטל כל המצוות, שהם כל שמחתנו.
 "וטמאו כל השמנים" (שבת כא:) - שהם כל השכליות
 והמחין, כי הם בחינת ההיכלי התמורות והחליפין,
 שמתגברין על האדם בעצבות. וכל מה שהעצבות
 מתגבר, נתקלקל ה'מח', שהוא בחינת "שמן משחת
 קדש" (שמות ל, כה-ל).

אך הנס היה, על-ידי שמן "שהיה חתום בחותמו של
 כהן-גדול" (שבת שם). ועל-ידי מעט שמן הזה, חזרו
 ודלקו כל הנרות, כי נעשה בו נס נפלא ונורא בגשמיות
 ורוחניות, "שלא היה בו להדליק ב-אם יום אחד, ודלק
 שמונה ימים" (שם). וכן ברוחניות, לא היה יכול להאיר
 ב-אם מעט לפי שעה. אבל הצדיקים בחינת 'בהן',
 מתגברים בעצם פחם, עד שזה מעט אור השמן של יום
 אחד, מאיר בכל ה'שבעת ימים', בחינת 'שבע מדות'. עד
 שנעשין בחינת שמונת ימי חנכה, בחינת חנכת הבית-
 המקדש, שהוא כלל הדעת, ושם עקר השמחה וכל
 התקונים הנ"ל.

כי על-ידי מעט השמן, מאירין בחכמתם בלב איש
 הישראלי, שישמח נפשו וכו'. כי אור נר שמאיר על-ידי
 השמן, זה בחינת שמחה, כי האור משמח הכל, וכמו
 שכתוב (משלי טו, ט): "מאור עינים ישמח לב", וכמו
 שאומרים (תפלת שחרית): "והתקין מאורות משמח עולמו"
 וכו'. ועקר האור של כל האורות שבעולם, נמשך מגדולי
 הצדיקים שהם בחינת 'משיח', בחינת: "אור צדיקים
 ישמח" (משלי יג, ט). כי עקר האור בשלמות, יתגלה על-
 ידי משיח שיבוא במהרה בימינו, בבחינת: "ערכתני נר

למשיחי" (תהלים קלב, יז). ואפלו עתה במרירת הגלות, כל
 קיומנו, הוא רק על-ידי אורו הגדול שמאיר בנו בהעלם
 והסתהר, על-ידי גדולי הצדיקים שהם בחינת 'משיח'. כי
 עקר שם 'משיח', הוא על-שם השמן, שנמשח בשמן-
 המשחה.

ועל-ידי נקדת השמחה הזאת, מעלה אותו לפי בחינתו
 עד ה'תשעה היכלין', שכל אורות השכליים שמקבלים
 עתה, בלם נמשכים משם, מהאור הגנוז שיתגלה לעתיד.
 ומשם מאיר עליו השמחה ממקור השמחה שנמשך
 משם. ואזי בשמירה השמחה יותר, ומתגברין יותר
 בשמחת המצוה, הוא חוזר ועולה יותר ויותר מהיכלי
 התמורות, ועולה יותר לבחינת 'תשעה היכלין' למקור
 השמחה, וזוכין להשגת אור הגנוז שיתגלה לעתיד. וכן
 חוזר חלילה לטובה.

וזה בחינת: "נר חנכה מוסיף והולך" (שבת שם). כי עקר
 הוא ההתקלה, ובכל יום מוסיף והולך על-ידי הארת
 השמחה שמקבל בכל פעם ממקור השמחה, על-ידי
 שהתגבר תחלה להמשיך על-עצמו שמחה בכל מקום
 שהוא, בתקף גלות נפשו. שזהו בחינת: "שמדליקין נר
 חנכה למטה מעשרה טפחים" (שם), שהוא בחינת
 מקומות הנמוכים מאד, ולשם דיקא ממשיכין אור
 הקדוש והנורא הזה, שנמשך בשרשו מאור הצדיקים
 שזכו להשגת ה'תשעה היכלין' וכו'; ועל-ידי-יזה זוכה
 לתודה והודאה בשמחה, לומר 'הלל' וכו' בשמחה, ואז
 נתוסף אור השמחה. ועל-כן ביום שני דחנכה, הוא
 מוסיף והולך ומדליק שני נרות, כי נתוסף האור. וכן
 ביום שלישי וכו'.

ועל-כן גם עתה שגחורב הבית-המקדש, לא נשאר לנו
 מכל העבודות של הבית-המקדש, ב-אם בחינת אור
 שמן המנורה, שהוא בחינת אור נר חנכה. שזה בחינת,
 שגם עתה בתקף גלותנו, אנו ממשיכין עלינו אור
 השמחה מהקץ האחרון, בכח הצדיקים הגדולים. שעל-
 ידי-יזה יוצאין מהיכלי התמורות, עד שנזכה לצאת
 מהגלות לגמרי, ונזכה לשמחה של לעתיד, "כי בשם
 קדשך נשבעת לו, שלא יכבה נרו לעולם ועד" (ברכת
 הפסוק).

ועל-ידי קדשת הדלקת נר חנכה - ממשיכין דרך זה על
 כל ימות השנה, שירגיל בכל יום ובכל עת, להמשיך על-
 עצמו שמחה, על-ידי עמקות העצות האמתיות שגלו
 הצדיקים, שנמשכין ממקור עליון מאד, מבחינת 'תשעה
 היכלין' הנ"ל. עד שיוזכה להעלות נפשו ממקום שהוא,
 מהיכלי התמורות, עד שיעלה וכו', בנ"ל.

*

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁפָתוֹב בְּיַעֲקֹב אָבִינוּ (בְּרֵאשִׁית ל"ב, ל"ב):
 "וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ". וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרֵאשִׁית י"ב, ע"ה, ה';
 ילקוט-שמעוני רמז קל"ב): "שֶׁהָאִיר לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ שִׂיאִיר לְעֵתִיד",
 בְּחִינַת 'אִיר הַגְּנוּז לְעֵתִיד', הֵינּוּ בְּחִינַת אִיר הַנֶּ"ל
 שֶׁמְשִׁיגִין עַל-יְדֵי שְׂמֻחַת הַמְצוּהָ. וְזֶה בְּחִינַת (חֲלִין צ"א):
 "שֶׁחֲזַר יַעֲקֹב עַל פְּכִים קְטָנִים", שְׂמֻרְמֵז עַל פֶּה הַשֶּׁמֶן,
 שֶׁמֻמְנוּ נִמְשָׁחוּ בַּהֲנִים וּמְלָכִים וּכְלֵי-שָׂרָת, וּכְלוּ קָיָם
 לְעֵתִיד-לָבוֹא. כִּי כִּלְזֶה בְּחִינַת שֶׁמֶן שֶׁל נֵר הַנֶּהָה, שֶׁהִיָּה
 הֵנֶס נִפְלָא עַל-יְדֵי בְּחִינַת זֹאת, שֶׁדֹּלֵק שֶׁמֶן מְעֻט שְׂמֻנָה
 יָמִים. שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה טָרַח יַעֲקֹב אֶז לְהַמְשִׁיךְ עַל יִשְׂרָאֵל
 בְּחִינַת בְּרַפְת הַשֶּׁמֶן, שֶׁהוּא בְּרַפְת הַשֶּׁבֶל וְכו'.

*

וְעַקֵּר שְׂלֻמוֹת הַשְּׂמֻחָה הוּא: שְׂצָרִיכִין לְהַפְּךְ הִיגוֹן וְאִנְחָה
 עֲצֻמוֹ לְשְׂמֻחָה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה עַקֵּר הַבְּרוּר מֵהִיכְלִי
 הַתְּמוּרוֹת; וְכִלְזֶה זֹכִיךְ עַל-יְדֵי בְּחִינַת אֲמֶת. כִּי לְפִי
 נִקְדַּת הָאֲמֶת שְׂבֵלֵב כֹּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בּוֹדָאִי רְאוּי לוֹ
 לְשֻׁמַּח מְאֹד בְּשַׁעַת עֲשִׂית אִיזָה מְצוּהָ, אִפְלוּ אִם כָּבֵד
 עָבַר עָלָיו מַה שְּׁעָבַר, וְגַם עָכְשׁוּ נַעֲשֶׂה עִמּוֹ מַה שְּׁנַעֲשֶׂה,
 אֶחָד-עַל-פִּי-כֵן סוּף כֹּל סוּף לֹא יִשְׁאָר מִמֶּנּוּ מְאוּמָה כִּי אִם
 נִקְדַּת הַמְצוּהָ; וְאִדְרָבָא - כֹּל מַה שִׁיּוֹדַע יוֹתֵר שֶׁמְעַשְׂוֹ
 אֵינֶם עוֹלִים יָפֵה, בּוֹדָאִי רְאוּי לוֹ לְשֻׁמַּח בְּיוֹתֵר, מַה שְּׂאֵף-
 עַל-פִּי-כֵן אַחַר כָּל אֵלֶּה, זֹכֵה לְחֻטָּף טוֹב כְּזֶה כְּזֶה
 הָעוֹלָם, אֲשֶׁר זֶה עַקֵּר תְּכִלְתּוֹ וְהוֹיָתוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא. וְעַל-
 יְדֵי-זֶה זֹכֵה לְבָרֵךְ הִיכְלִי הַתְּמוּרוֹת, עַד שֶׁזֹּכֵה לְמִקּוֹר
 הַשְּׂמֻחָה שֶׁהִיא בְּחִינַת כֶּתֶר, שֶׁזֶה בְּחִינַת נֵר הַנֶּהָה.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂמֻבְאָר בְּפִנּוֹת (פְּרִיעֵץ-חַיִּים), חֲנֻכָּה וּפְנִינִים
 פ"ד): "שְׂצָרִיךְ לְכוֹן בְּחֻנְכָּה בְּכֹל לִילָה, שֶׁם אֶהְיֶה פְּעָמִים
 אֶהְיֶה, שְׂעוֹלָה אֲמֶת". הֵינּוּ כִּנ"ל, כִּי 'אֶהְיֶה' הוּא
 בְּחִינַת 'כֶּתֶר' כִּידוּעַ, וְשֶׁם מִקּוֹר הַשְּׂמֻחָה כִּנ"ל, וְשֶׁם
 שְׂרֵשׁ אִיר הַשֶּׁמֶן שֶׁל נֵר הַנֶּהָה, שֶׁהוּא אִירוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ,
 בְּחִינַת אִיר הָאֲמֶת, בְּחִינַת "שְׂלַח אִוְרְךָ וְאִמְתָּךְ" (תְּהִלִּים מ"ג,
 א), שֶׁפָּרְשׁוּ רַז"ל עַל אִירוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, הֵינּוּ לְהָאִיר נִקְדַּת
 הָאֲמֶת שְׂבֵלֵב, שֶׁזֶה מִקּוֹר הַשְּׂמֻחָה.

וְזֶה בְּחִינַת (זֶהר וַיְקָרָא י"א - עַל שְׂמוֹת ג', י"ב): "אֶהְיֶה - דָּא אֲנָא
 זְמַן לְמַהוּי" [אֲנִי עֵתִיד לְהִיּוֹת]. כִּי כֹל הוֹיָת הָאָדָם בְּעוֹלָם-
 הַזֶּה, הוּא הֶבֶל וְרִיק אִפְלוּ בְּחַיּוֹ, וּמִכְּלִ-שֶׁכֶּן אַחֲרֵי-כֵן. רַק
 עַקֵּר הַשְּׂמֻחָה, מַה שְּׁעֵתִיד לְהִיּוֹת לוֹ אִיזָה בְּחִינַת הוֹיָה
 בְּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁזֶה רַק עַל-יְדֵי נִקְדַּת הַמְצוּת שְׂחוּטָף
 בְּעוֹלָם-הַזֶּה אִיךְ שֶׁהוּא. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂאֲנוּ אוֹמְרִים
 בְּכֹל יוֹם (תְּפִלַּת שְׁחִרְתִּי): "מַה אָנוּ מַה תְּיַנְנוּ וְכו' כִּי הַכֹּל
 הֶבֶל, לְבַד הַנְּשָׁמָה וְכו', אֲשֶׁרֵינוּ מַה טוֹב חִלְקֵנוּ וְכו'". כִּי
 בְּאֲמֶת הַכֹּל הֶבֶל, וְאֵיךְ שׁוֹם הוֹיָה בְּעוֹלָם, כִּי אִם 'אֲשֶׁרֵינוּ'
 וְכו', דֵּהֵינּוּ שְׂמֻחַת קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל, שְׂזוֹכִיךְ לִיחַד שְׂמוֹ

וְתִפְרָךְ פְּעָמִים בְּכֹל יוֹם, שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׂמֻחַת הַמְצוֹת, כִּי
 "כֹּל מְצוּתֶיךָ אֲמוּנָה".

וְכִלְזֶה מְמַשִּׁיכִין עֲתָה עַל-יְדֵי מְצוֹת הַדְּלָקַת נֵר הַנֶּהָה,
 שֶׁהוּא לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת הַשְּׂמֻחָה שֶׁל שַׁבַּת לְשִׁשַּׁת יָמֵי
 הַחוּל, כְּמֻבְאָר בְּהַתּוֹרָה "יָמֵי חֲנֻכָּה" (לקוטי-מוֹהַר"ן ח"ב ב),
 בְּחִינַת לְהַמְשִׁיךְ שְׂמֻחַת הַמְצוּהָ מֵעוֹלָם-הַבָּא לְעוֹלָם-
 הַזֶּה. וְכִלְזֶה זֹכִיךְ עַל-יְדֵי בְּחִינַת אֲמֶת, שֶׁהוּא עֲצָם
 הַשְּׂמֻחָה שְׂבֵלֵב כִּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (פְּרִיעֵץ-חַיִּים ש"ם): "מַה שְּׂצָרִיכִין לְכוֹן בְּכֹל לִילָה
 שֶׁם 'אֶהְיֶה' ה' הַנֶּ"ל בְּצִרוּף אַחֵר". כִּי הִיכְלִי הַתְּמוּרוֹת
 מֵתְגַבְּרִין בְּכֹל פְּעַם, בְּשִׁקְרִים וְחֲלִיפִין וְתְמוּרוֹת אַחֲרוֹת,
 וְצָרִיכִין לְהַתְּגַבֵּר לְבָרַח מֵהֶם, עַל-יְדֵי שִׁמְשֻׁךְ עַל עֲצֻמוֹ
 אֲמֶתֶת הָאֲמֶת, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִיךְ לְשְׂמֻחָה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה
 עַקֵּר הַבְּרוּר מֵהִיכְלִי הַתְּמוּרוֹת. וְהֵנָּה, אֵף שֶׁהָאֲמֶת הוּא
 אֶחָד, כְּמֻבְאָר בְּמִקּוֹם אַחֵר, כִּי אֵיךְ בּוֹ שׁוֹם שְׂנוּי וְחֲלוּף,
 אֶחָד-עַל-פִּי-כֵן, גַּם בְּהָאֲמֶת בְּעֲצֻמוֹ, יֵשׁ בּוֹ גַּם-כֵּן כְּמַה
 שְׂנוּיִים לְטוֹבָה מִצַּד הַמְּקַבְּלִים, שֶׁזֶה בְּחִינַת הַצְּרוּפִים
 שׁוֹנִים שֶׁל שֶׁם 'אֶהְיֶה' ה' הַנֶּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמֶת; כִּי
 צָרִיכִין לְהַפְּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה, עַד שֶׁגַּם הִיגוֹן וְאִנְחָה יִתְהַפְּךְ
 לְשְׂמֻחָה, וְכִפִּי הַתְּגַבְּרוֹת הָעֲצֻבוֹת עַל-יְדֵי הִיכְלִי
 הַתְּמוּרוֹת, כֵּן צָרִיכִין לְהַפְּךְ הַכֹּל לְשִׁשׁוֹן וְלְשְׂמֻחָה,
 בְּחִינַת "עוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לְזִבְיוֹת" (יוֹמָא פ"ו).

וְעַל-כֵּן בְּכֹל יוֹם מְמַשִּׁיכִין צְרוּפִים מִיחָדִים שֶׁל שֶׁם
 'אֶהְיֶה' שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמֶת, וְכֹל זֶה כְּפִי הַתְּקוּן וְהַבְּרוּר
 שְׂצָרִיכִין לְבָרֵךְ מְשֻׁנֵי הַתְּמוּרוֹת, וְכַמּוּבָן גַּם בְּפִשְׁטוֹת,
 כִּי לְפַעְמִים מַחְיִין אֶת עֲצֻמוֹ עַל-יְדֵי תוֹרָה וּמְצוֹת,
 וְלְפַעְמִים עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, וְלְפַעְמִים עַל-יְדֵי שִׁיחָה עִם
 חֲבֵרָיו, וְהַעֲקָר שִׁיחָה פּוֹנֵתוֹ בְּשִׁבִיל הָאֲמֶת.

וְשֶׁם 'אֶהְיֶה' ה' הַנֶּ"ל בְּשִׁלְשָׁה צְרוּפִים, בְּגִימְטְרִיא 'חֻתֶּם',
 הֵינּוּ בְּחִינַת הַשֶּׁמֶן חֲנֻכָּה "שֶׁהִיָּה חֲתוּם בְּחֻתְמוֹ שֶׁל כֶּהֱן-
 גְּדוֹל". וְעַקֵּר ה'חֻתֶּם' הוּא אֲמֶת, כִּי 'חֻתְמוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲמֶת". כִּי 'אֶהְיֶה' בְּחִינַת 'כֶּתֶר',
 בְּחִינַת הַמְּסַדֵּר וְהַמְּשִׁיב, בְּחִינַת הַפְּרִיסָא וְהַמְּעַבֵּב, שֶׁזֶהוּ
 בְּחִינַת 'חֻתֶּם', שְׂחֻתֶּם בְּעַד הַמַּחְיִין וּמְעַבְּבֵם, שִׁמְיָתֵינוּ
 עַד שִׁתְּיִשְׁבוּ, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא עַקֵּר הַשְּׂגַת הַמַּחְיִין.
 נִמְצָא: שֶׁעַקֵּר הָאִיר, נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי בְּחִינַת ה'חֻתֶּם'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (פְּרִיעֵץ-חַיִּים ש"ם): "מַה שְּׂצָרִיכִין לְכוֹן לְהַמְשִׁיךְ
 וְלַעֲזוֹר בְּכֹל לִילָה, מְדָה אַחַת מִשְׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל
 רַחֲמִים". כִּי עַל-יְדֵי אֵלוֹ הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, ה'עוֹנוֹת'
 נִתְהַפְּכִין לְזִבְיוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׂמֻחָה'. שֶׁזֶה בְּחִינַת הֵנֶס
 שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁהַצְּדִיקִים בְּגִדְל כְּחֵם, מֵהַפְּכִין הַכֹּל לְטוֹבָה
 לְשִׁשׁוֹן וְשְׂמֻחָה, עַד שֶׁכֹּל אֶחָד יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ עַל-עֲצֻמוֹ
 אִיר הַשְּׂמֻחָה הַזֹּאת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַדְּלָקַת נֵר הַנֶּהָה.

*

וזה בחינת (שבת שם): "מצות נר חנכה, משעת יציאת הפוכבים, עד שתכלה רגל מן השוק". כי עקר העצבות, שהיא עקר גלות השכינה, נמשך מבחינת פגימת הלבנה, קטרוג הירח. וישראל עם קדוש, עוסקים בזה בעבודתם, למלאות פגימת הלבנה, שהעקר על-ידי עשיית המצוות בשמחה.

וזהו בחינת מה שנתן להלבנה את הפוכבים, להפיע דעתה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה ו, ד). זה בחינת: "ומצדיקי הרבים פכוכבים" (דניאל יב, ג), שהם הצדיקים המצדיקים ומזכים את הרבים, שמכניסים בהם שמחה, על-ידי שמוצאים בהם נקודות טובות של המצוות, אפלו בהגרוע שבגרועים, שזהו בחינת "ומצדיקי הרבים פכוכבים", שהם בחינת נקודות המאירים ומשמחים לב ישראל, שהם מפייסין דעתה של הלבנה על 'פגימתה', שהיא בחינת 'עצבות' ו'מרה-שחורה'. כי על-ידיהם נתמלא אורה.

וזה בחינת: שהדלקת נר חנכה, בחינת המשכת שמחת המצוות פנ"ל, הוא מעת יציאת הפוכבים. בחינת: "ומצדיקי הרבים פכוכבים", שהם הצדיקים המשמחים לב ישראל על-ידי נקדת המצוות פנ"ל.

וזה בחינת: "עד שתכלה רגל מן השוק" - שהוא מקום אחיזת החיצונים. להעלות ה'רגלין' מיניקת ה'סטרא' אחרא, בחינת 'עצבות'. שזה עקר התקון הנעשה על-ידי שמחת המצוה, בחינת הדלקת נר חנכה. שמעלין המלכות וכו', עד שהמצוה הולכת בכל העולמות לעוררם להשם-יתברך. וזה זוכין על-ידי "ומצדיקי הרבים פכוכבים" וכו"ל.

ו. הלכות ברפת הודאה - הלכה ו, לדי-לה-לוי-לו

(על-פי לקוטי-מורה"ן ח"א כד, 'אמצעותא דעלמא')

מבאר בכוננות (פרי-עץ-חיים, חנפה ופורים פ"ד): "שצריכין לכוון בכל לילה, מדה אחת מתליסר מכילין דרחמי, עד יום שמיני, שאז נמשך המדה של 'נוצר', ובו נכללין גם שאר התקונים עד 'זנקה'. והנה, תליסר מכילין אלו, הם בחינת שלש-עשרה פעמים שם הוי"ה ברוד הוא, שזה בחינת יעקב ויוסף, פי 'יעקב' ו'יוסף' - גימטריא י"ג פעמים שם הוי"ה, כידוע. ועל-כן בשבעת ימים הראשונים, ממשיכין הז' מדות, שהם עד 'ואמת', שזה בחינת אש האמת המשרש בלב כל אחד מישראל, שזה האמת הוא בחינת 'יעקב' כידוע, בחינת 'תתן אמת ליעקב' (מ"ב ג, ט). ו'יעקב' - גימטריא ז' פעמים שם הוי"ה, שזה בחינת הז' מדות עד 'ואמת'.

אך אף-על-פי-כן, עקר התלחבות אור נקדת האמת הזה, עד שעל-ידי-זה ישרפו ויכלו כל הסטרא-אחרא שהם בחינת היכלי התמורות לגמרי, זה זוכין רק על-ידי הצדיק האמת שהוא בחינת 'יוסף', שהוא "איש אשר רוח בו" (בראשית מא, לח), וברוחו הקדוש יכול לנפח העפרורית, שהוא בחינת עצבות, מלב כל אחד מישראל, עד שיתלהב אור נקדת האמת שבלבבו, שזה בחינת "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה" (עובד"ה א, יח), שעל-ידי-זה מכלין ושורפין כל "אלופי עשו" (בראשית לו, ט), שהם 'כלל הסטרא-אחרא' ו'היכלי התמורות'.

ועקר הארת התלחבות האמת שמאיר הצדיק בחינת 'יוסף', העקר הוא הארת הרצון, פי 'נוצר' הוא אותיות 'רצון' (נמצא הרבה בהאר"ז"ל), פי העקר הוא הרצון - שהאמת יאיר וילחיב בלבו תמיד, עד שיכסף וישתוקק תמיד להשם-יתברך ולתורתו ולצדיקיו ברצון חזק מאד, שזה העקר, כמבאר במקום אחר (שיחות הר"ן נא; לקוטי הלכות, ברפתי-השחר ה; ועוד).

ועל-כן אחר הז' ימים, שממשיכין הז' מדות הראשונות עד 'ואמת', שזה בחינת אור קדשת 'יעקב' - צריכין אחר-כך עוד להמשיך הארת 'יוסף', שגימטריא שש פעמים הוי"ה, בחינת הששה תקונים אחרים, מתקון 'נוצר' עד 'זנקה', שזה בחינת התלחבות אור האמת שמתלהב על-ידי הצדיק בחינת 'יוסף', והעקר לזכות לבחינת 'רצון', שהוא בחינת תקון 'נוצר' - אותיות 'רצון'.

נמצא: שביום השמיני, ממשיכין אור בחינת 'יוסף', שמלהיב אור האמת, בחינת 'משיח'. ואז אין צריכין, וגם אי-אפשר, להדליק עוד יותר באתגליא, מחמת פי גמר התקון אי אפשר להאיר עתה באתגליא, עד גמר הגאולה שיהיה על-ידי זה, שזהו בחינת "מלבי לפמי לא גלי" (קהלת רבה יב, ט), וגם שלא יתלהב האור יותר מדי, שזהו בחינת "פן יהרסו" (שמות יט, כא), על-כן ממשיכין רק תקון 'נוצר', שהוא בחינת התחלת התגלות אור 'יוסף', שהוא מלהיב האמת, עד שמאיר ה'רצון'. וממילא גם שאר התקונים נכללין בזה.

- עניני חנפה ב'לקוטי-מורה"ן', עם ה'לקוטי-תפלות' - נמצא בגליון הקדם של פרשת וישב

ענין הפטורת שבת חנפה, על הפסוקים (בפ"ה ד) 'ראיתי והנה מגורת זהב' - ב'לקוטי-מורה"ן ח"א ח.

